

«МЫ ЗАУСЁДЫ БЫЛІ І ЗАСТАНЕМСЯ НАДЗЕЙНЫМІ СТРАТЭГІЧНЫМІ ПАРТНЁРАМІ»

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Пасля заканчэння традыцыйнага чырымання прэзідэнтаў Беларусі і Таджыкістана пайшлі на двухбаковы перагаворы. Сустрэча прайшла спачатку ў вузкім складзе, а потым у пашыраным фармаце з удзелам членаў дэлегацыі.

На перагаворах з Прэзідэнтам Таджыкістана Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь і Таджыкістан могуць прырастаць у гандлі за кошт выхаду на рынкі трэціх краін: «Мы пастаянна прырастаем у тавараабароце, добра прырастаем. Хоць, як вы заўважылі, аб'ём гандлю жадае быць лепшым. Вядома, мы можам значна больш, асабліва ў гэты няпросты час. У вас ёсць інтарэсы не толькі ў Беларусі, але і далей. У нас вялікая цікавасць у Таджыкістане. Як мы некалі паставілі задачу ўрадам, мы можам прырастаць у тавараабароце за кошт трэціх краін». Па яго словах, неабходна выходзіць з сумесна вырабленай прадукцыі на іншыя рынкі, паколькі суседняя краіна вельмі маюць у гэтым патрэбу. У гэтыя дні ў Душанбэ праходзіць Таджыкско-беларускі бізнес-форум. На яго прыляцелі прадстаўнікі 73 прадпрыемстваў з Беларусі, амаль паўсотні з іх прадставілі сваю прадукцыю на выставе Made in Belarus. На бізнес-форуме прадстаўлены практычна ўсе сектары беларускай эканомікі: машынабудаванне, металургія, прадукты харчавання, дрэваапрацоўка, лёгкая прамысловасць. Агульная сума заключаных кантрактаў складала каля \$46 млн. Акрамя таго, яшчэ на \$2 млн былі замацаваны дамоўлены падчас анлайн-перагавораў.

У нас няма закрытых тэм

На перагаворах у пашыраным складзе Аляксандр Лукашэнка перш за ўсё падзякаваў Эмамалі Рахмону за цёплы прыём беларускай дэлегацыі, адзначыўшы пры гэтым хуткае развіццё Таджыкістана. Паводле слоў Прэзідэнта, існуючы ўзровень беларуска-таджыкскіх кантактаў дае магчымасць краінам у доверлівым фармаце абмяркоўваць любыя, нават самыя складаныя, пытанні як двухбаковага парадку дня, так і ўзаемадзеяння ў міжнародных і інтэграцыйных аб'яднаннях.

«Менавіта гатоўнасць абодвух бакоў да ўмацавання партнёрскіх і саюзніцкіх адносін, паглыблення і развіцця кантактаў дала магчымасць надаць супрацоўніцтву Беларусі і Таджыкістана асаблівы статус стратэгічнага ўзаемадзеяння. Наогул, у нас няма закрытых тэм. Няма нейкіх тайных пытанняў адзін ад аднаго. Мы па-сяброўску, па-братэрску абмяркоўваем любыя пытанні і, я думаю, знойдзем рашэнне», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Гаворачы аб міжнароднай палітыцы, Прэзідэнт адзначыў, што падзеі, якія там адбываюцца, указваюць на пачатак працэсу зараджэння і выбудоўвання новай, шматпалярнай сістэмы палітычнага ўладкавання свету. «Прыемна, што нашы ацэнкі бягучай сітуацыі ў свеце, новых выклікаў і пагроз цалкам супадаюць. Мінск і Душанбэ канструктыўна супрацоўнічаюць у рамках ААН, ШАС, СНД, АДКБ і на пляцоўках іншых міжнародных арганізацый. Мы ўдзячны за падтрымку Беларусі, якая аказваецца Таджыкістанам, ва ўмовах беспрэцэдэнтнага ціску з боку недружалюбных заходніх краін», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Эмамалі Рахмон на перагаворах адзначыў, што Таджыкістан гатовы прыкладаць намаганні для ўзбагачэння адносін з Беларуссю. «Мы даражым адносінамі дружбы і стратэгічнага партнёрства з Рэспублікай Беларусь. Яны адозначаюцца высокім узроўнем даверу і ўзаемнай падтрымкай», — сказаў ён. Прэзідэнт Таджыкістана адзначыў вялікі асабісты ўклад кіраўніка беларускай дзяржавы ў развіццё ўзаемавыгадных сувязяў паміж краінамі.

Краіны паслядоўна падтрымліваюць адна адну

Пасля перагавораў Аляксандр Лукашэнка і Эмамалі Рахмон сустрэліся з прадстаўнікамі СМІ. Паводле слоў беларускага Прэзідэнта, у час перагавораў бакі канструктыўна і адкрыта разгледзелі ўсе пытанні двухбаковага парадку дня. Асабліва ўвага была ўдзелена гандлёва-эканамічнаму супрацоўніцтву.

«Так, за мінулыя гады зроблена шмат, аднак патэнцыял эканомікі нашых дзяржаў значна вышэйшы за дасягнуты ўзровень узаемага тавараабароту. Для эфектыўнага

Фота БелТА.

На таджыкско-беларускім бізнес-форуме былі прадстаўлены найлепшыя ўзоры нашай тэхнікі.

выкарыстання існуючых рэзерваў мы маем намер актывізаваць кантакты нашых прадпрыемстваў, у тым ліку з дапамогай такіх пляцовак, як выстаўкі айчынных вытворцаў і беларуска-таджыкскі бізнес-форум», — адзначыў кіраўнік беларускай дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што пасляхова рэалізацыя сумеснага праекта па вытворчасці беларускай сельскагаспадарчай тэхнікі ў Гісары была першым крокам на шляху індустрыялізацыі і развіцця таджыкскіх прамысловасці з выкарыстаннем беларускіх напрацовак. Беларусь бок таксама бачыць вялікія перспектывы, звязаныя з развіццём зборачнай вытворчасці сваіх ліфтаў, якая паспяхова функцыянуе ў Таджыкістане. Да канца года Беларусі і Таджыкістан плануецца ўвесці ў эксплуатацыю сумеснае прадпрыемства ў Душанбэ па перапрацоўцы малака. «Цяпер нашы прадпрыемствы аказваюць неабходную тэхналагічную падтрымку таджыкскім партнёрам», — падкрэсліў Прэзідэнт.

«Мы таксама падрабязна абмеркавалі няпростую сітуацыю, якая складваецца ў свеце і ў рэгіёне, абмяняліся думкамі па пытаннях прадзіяння сучасным выклікам і пагрозам. У гэтыя неспакойныя дні

нашы краіны паслядоўна падтрымліваюць адна адну і на міжнародных пляцоўках. Перакананы, што і ў далейшым будзем прытрымлівацца гэтага прынцыпу», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт падкрэсліў, што Беларусь заўсёды гатова аказаць дапамогу Таджыкістану. «Яшчэ раз дзякую майму сябру Прэзідэнту за плённыя, паспяховыя перагаворы, якія, я ўпэўнены, нададуць дадатковы імпульс развіццю нашых двухбаковых адносін. Я толькі

што папрасіў членаў нашых дэлегацый, членаў урада (дэлегацыя прыстойная), каб мы адсюль з пустымі рукамі не вярталіся. І каб гэта было выгада таджыкскому боку. Менавіта гэта — эканоміка, гандаль — падмурак нашых адносін. Іх трэба развіваць больш эфектыўна. Што да нас, мы заўсёды былі і станемся надзейнымі стратэгічнымі партнёрамі», — заявіў беларускі лідар.

Паводле прэс-службы Прэзідэнта.

У тэму

Пагадненне аб супрацоўніцтве ў сферы супрацудзеяння карупцыі заключылі Генеральная пракуратура Беларусі і Агенцтва па дзяржаўным фінансавым кантролі і барацьбе з карупцыяй Таджыкістана. Развіваць супрацоўніцтва ў сферы турызму дамовіліся Міністэрства спорту і турызму Беларусі і Камітэт па развіцці турызму пры ўрадзе Таджыкістана. Пагадненне аб супрацоўніцтве падпісана паміж Нацыянальным цэнтрам маркетингу і кан'юнктуры цэн і Агенцтвам па экспарце пры ўрадзе Таджыкістана. Акрамя таго, бакі зацвердзілі палажэнне аб сумеснай камісіі па ваенна-тэхнічным супрацоўніцтве і план мерапрыемстваў па развіцці гандлёва-эканамічнага і гуманітарнага супрацоўніцтва паміж Мінскім гарадскім выканаўчым камітэтам і Выканаўчым органам дзяржаўнай улады горада Душанба на 2023—2024 гады. Магілёўскі раён устанавіў пабрацкія сувязі са Спітаменскім раёнам Сагдыйскай вобласці Таджыкістана, а Нацыянальная акадэмія навук Таджыкістана і Нацыянальная акадэмія навук Беларусі дамовіліся аб падрыхтоўцы кадры ў галіне вірусалогіі, мікрабіялогіі, малекулярнай біялогіі, эпідэміялогіі, біятэхналогіі і фармакалогіі.

Аляксандр ВАЛЬФОВІЧ:

«Абстаноўка кантралюецца сілавым блокам»

Чарговая сустрэча па даручэнні кіраўніка дзяржавы ў рамках інфармавання па пытаннях ваенна-палітычнай і сацыяльна-эканамічнай абстаноўкі прайшла ўчора ў сталічным Доме афіцэраў. На ёй прысутнічалі прадстаўнікі цэнтральных апаратаў вышэйшых органаў улады — Адміністрацыі Прэзідэнта, Савета Міністраў, Нацыянальнага сходу, Вярхоўнага і Канстытуцыйнага судоваў, Дзяржаўнага сакратарыята Савета Бяспекі.

Як адзначыў дзяржаўны сакратар Савета Бяспекі Аляксандр ВАЛЬФОВІЧ, сітуацыя вакол нашай краіны застаецца напружанай:

— Адною з падстаў для прымянення ваеннай сілы супраць нашай краіны Захад лічыць магчымы ўваход ва Украіну новых расійскіх групавак з тэрыторыі Беларусі. ЗША і Еўрасаюз заяўляюць аб тым, што будучы легілаваць нашых збеглых як палітычную сілу, істотна нашчаць падтрымку дэструктыўных элементаў, абвастраць абстаноўку ўнутры нашай краіны, правакаваць на заходніх граніцах нейкае ваеннае сутыкненне. У вышэйшых

эшалонах улады Украіны таксама абмяркоўваецца магчымасць нанясення ўдару па Беларусі, у першую чаргу выкарыстоўваючы незаконныя ўзброеныя фарміраванні.

Пры гэтым дзяржсакратар адзначыў, што панікаваць не варта. Кожны на сваім месцы мусіць выконваць свае задачы:

— Абстаноўка сёння цалкам кантралюецца і ацэньваецца сілавым блокам краіны, атрыманая інфармацыя своечасова дакладваецца кіраўніку дзяржавы. Прэзідэнт асабіста трымае гэтыя пытанні на кантролі. Ён рэгулярна праводзіць нарады, заслухоўвае даклады і дае ўказанні. Таму панікаваць не варта, становішча кантралюванае. Меры, якія сёння прымаюцца Міністэрствам абароны, Камітэтам дзяржаўнай бяспекі і іншымі сілавымі структурамі, дапамагаюць забяспечваць кантроль за сітуацыяй і падтрымліваць парадак у краіне.

Адначасова Аляксандр Вальфовіч звярнуў увагу, што сітуацыя будзе нагнятацца:

— Не трэба чакаць, што ў найбліжэйшы час напружанне пойдзе на спад, хутчэй за

ўсё, абстаноўка будзе ўскладняцца. Усё, што адбываецца добрага ў нашай краіне, дрэнна ўспрымаецца там, на Захадзе.

Дзяржсакратар Савета Бяспекі дадаў, што варта звярнуць увагу на патрыятычную работу ва ўстановах адукацыі. Ён падкрэсліў, што вельмі важна, каб моладзь папаўняла Узброеныя Сілы, не апасалася ісці служыць у армію. Маладым людзям неабходна навучыцца ваеннай спецыяльнасці, а таксама атрымаць патрыятычнае выхаванне. Сёння, на жаль, нярэдка маладыя людзі шукаюць розныя магчымасці ўхіліцца ад службы ва Узброеных Сілах.

— У нас сёння вельмі мабільная і кампактная армія, якая мусіць рэагаваць на тую абстаноўку, што складваецца. За гадзіны пры неабходнасці трэба выйсці на граніцы і спыніць правакацыю, бо калі ў першыя гадзіны не пацярпець польмя, яно разгарыцца, — адзначыў дзяржсакратар Савета Бяспекі, дадаўшы, што сёння мабільнасці няма. Праводзяцца планавыя мабільна-правяральныя мерапрыемствы, у прыватнасці, кантрольна-правяральныя мабільна-

цыійныя зборы, на якія прызываюць людзей, што раней служылі ў войску.

Старшыня Камітэта дзяржаўнай бяспекі Іван ТЭРТЭЛЬ падчас сустрэчы выказаў прагноз па выніках спецыяльнай ваеннай аперацыі ва Украіне. Паводле інфармацыі спецслужбаў, супраць Расіі ваюе каля 50 заходніх краін. А пераломны момант наступіць ужо ў лістападзе — лютым:

— Калі Расійская Федэрацыя якасна правядзе мабільна-правяральныя мерапрыемствы, забяспечыць сваю групую тэхнічнымі сродкамі і перадавымі ўзбраеннямі, то баявыя дзеянні ўступяць у ключавую фазу. Паводле нашых ацэнак, з лістапада гэтага года да лютага наступнага будзе пераломны момант.

Кіраўнікі сілавога блока сустрэліся ўчора і з калектывам Мінскага заводу колавых цягачоў, сёння яны наведаюць жодзінскі БелАЗ. У далейшым інфармаванне па пытаннях ваенна-палітычнай і сацыяльна-эканамічнай абстаноўкі будзе працягнута на ўсіх буйных прадпрыемствах краіны.

Алена КРАВЕЦ.

АКЦЭНТЫ

Энергетыка

СТАБІЛЬНА, НАДЗЕЙНА І БЕСПЕРАБОЙНА

На адкрыцці міжнароднай спецыялізаванай выставы «Энергетыка. Экалогія. Энергазберажэнне. Электра» міністр энергетыкі Віктар КАРАНКЕВІЧ заявіў, што, нягледзячы на ​​няпростыя ўмовы, беларуская энергасістэма працуе стабільна, спажываючы краіны надзейна і бесперабойна забяспечваюцца энергіяй у запатрабаваных аб'ёмах. А перад энергетычнай галіной стаіць задача мадэрнізаваць інфраструктуру электрасетак, каб забяспечыць дыстанцыйныя здымкі і аўтаматызаваны контроль усіх даных, звязаных з размеркаваннем і пастайкай электраэнергіі. Усё гэта будзе ўвязана ў адзіную сістэму і інтэгравана ў АРІП.

Энергетычная самастойнасць і саюзныя праграмы

Назапашаны ў галіне вопыт і вытворчы патэнцыял, мадэрнізацыя асноўных вытворчых фондаў беларускай энергасістэмы дазваляюць эфектыўна рэагаваць на знешнія выклікі, кансалідаваць намаганні і існуючыя рэсурсы на выкананне найважнейшых задач па ўмацаванні энергетычнай самастойнасці і бяспекі Беларусі, канстатаваў міністр:

— Адначасова рэалізоўваецца і комплекс мерапрыемстваў па імпартазамышчэнні. Магчымаці галіны і прамысловых арганізацый максімальна скіраваны на замену асобнага абсталявання, запчастак і камплектуючых імпартнай вытворчасці айчыннымі аналагамі, у тым ліку з прымяненнем метаду рэінжынірынг.

Вызначаецца і ўзгадняецца цана на газ на 2023 год і прынцыпны фарміравання аб'яднанага рынку. Высокую ступень гатоўнасці мае і

дагавор фарміравання аб'яднанага рынку электраэнергіі. Ён амаль прайшоў усе ўнутрыдзяржаўныя працэдурны і ў найбліжэйшы час будзе прадстаўлены на разгляд урадам Беларусі і Расіі, акрэсліў Віктар Каранкевіч, гаворачы пра стан рэалізацыі праграмы па фарміраванні аб'яднаных рынкаў прыроднага газу і электраэнергіі.

Галоўная задача ў энергасістэме Беларусі — увод другога энергаблока БелАЭС у эксплуатацыю. Праграма па развіцці атамнай энергетыкі амаль цалкам выканана. Да канца года плануецца падпісаць міжурадавае пагадненне па абыходжанні з радыеактыўнымі адходамі, падзяліўся кіраўнік Міністра:

— Тэрміны ўключэння першага энергаблока БелАЭС у энергасетку краіны скарачэны. Выхад з планава-папераджальнага рамонту, у якім знаходзіўся блок, — важная задача, і трэба быць упэўненым, што ён будзе надзейна функцыянаваць да наступнага рамонту. На другім энергаблоку, які гатовы на 97 %, вядуцца дадатковыя

тэхналагічныя і пусканаладачныя работы.

За час дзейнасці рэактара Беларусі выпрацавана 9,3 млрд кВт·г электраэнергіі, што дазволіла замясціць 2,4 млрд м³ газу.

Сеткавая мадэрнізацыя

Прапрацоўваюцца пытанні адносна сэрвіснага абслугоўвання энергетычнага абсталявання з прыцягненнем расійскіх кампаній, якія маюць падобны вопыт. Ужо ёсць канкрэтныя прапановы па развіцці ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва, дадаў міністр:

— Усе інвестыцыйныя праекты рэалізоўваюцца. Таксама будуюцца лікава-рэзервовыя энергакрыніцы з устаноўкай высокаманеўранага генеруючага абсталявання вызначанай магутнасцю 800 МВт

на чатырох буйных электрастанцыях «Белэнерга»: Бярозаўская і Лукомльская ДРЭС, Наваполацкая ЦЭЦ, Мінская ЦЭЦ-5. Ідзе мадэрнізацыя падстанцыі 750 кВ «Беларуская», перавод падстанцыі 220 кВ «Слуцк» на большы клас напружання 330 кВ. У найбліжэйшы час запланавана ўвесці ў эксплуатацыю дзве падстанцыі 110 кВ (у Гродзенскай і Брэсцкай абласцях) з прымяненнем сучаснага абсталявання і элементаў аўтаматызацыі і лічбавізацыі тэхналагічных працэсаў.

Яшчэ адна прыярытэтная для энергасістэмы задача — работа па электрасеткавай мадэрнізацыі для забяспечэння ўзрослых патрэб прамысловых прадпрыемстваў (уключаючы свабодныя эканамічныя зоны) і насельніцтва

(на ацяпленне і гарачае водазабеспячэнне). Мадэрнізуюцца і рэканструюцца падстанцыі ўсіх класаў напружання, будуцца новыя вышасавольныя і размеркавальныя лініі электраперадачы.

Электрычны транспарт

Пілотны праект па выкарыстанні электратранспарту ў вытворчых мэтах, рэалізаваны ў «Гомель-энерга», паказваў дакладныя вынікі: эканомія затрат на паліва, эксплуатацыйныя расходы, утрыманне транспартных сродкаў, становачыя экалагічныя аспекты.

— У энергасістэме выкарыстоўваецца ўсяго 12 электрамабільаў. Як толькі пачнецца выраб электрамабільаў у Беларусі, у энергазабеспячальных арганізацыях іх колькасць для выкарыстання ў вытворчых мэтах будзе павялічвацца, — выказаў спадзяванне Віктар Каранкевіч. У цэлым гэта перспектывы напрамак для краіны. Створаны стымуляцыйныя ўмовы па набыцці і эксплуатацыі электратранспарту, развіваецца электразарядная інфраструктура. У Беларусі 693 электразарядныя станцыі. Згодна з праграмай развіцця электратранспарту на 2021—2025 гг., прадугледжаны рост выкарыстання ў краіне легкавога і грамадскага электратранспарту і пашырэнне сеткі зарадных электрастанцый.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.

ДАПАМОГА БЕЗ МЕЖАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Сам гомельскі. Працаваў, доўга не прыязджаў дадому. Вярнуўся, а жыць ужо няма дзе. Жыў у лесе ў будане. Хлапчукі нейкія яго падпалілі, усё згарэла. Застаўся без дакументаў, не мог знайсці працу, — дзельца сваёй гісторыі Пётр Аляксеевіч. Ён вельмі рады, што лёс прывёў яго ў крызісны цэнтр.

Дзякуючы пашырэнню крызіснага цэнтра пражыванне ў ім стала больш камфортным. Створаны належныя ўмовы для работы валанцёраў, якія дапамагаюць насельнікам. Падчас рэканструкцыі ўцялялі фасад будынка, адрамантавалі дах. Унутры абсталявалі дадатковы санвузел, пакоі для

пражывання. У двары з'явілася новая дзіцячая зона. — Сёлета з-за рамонту крызісны цэнтр прыняў для пражывання крыху больш за 20 чалавек. Традыцыйна дапамогу атрымалі асобы без пэўнага месца жыхарства, бежанцы, вымушаныя перасяленцы, таксама тыя, хто

вызваліся з месцаў пазбаўлення волі, але страціў усе сацыяльныя сувязі, застаўся без працы, літаральна на вуліцы, — адзначыла старшыня Гомельскай абласной арганізацыі Беларускага Чырвонага Крыжа, член Савета Рэспублікі Ала СМАЛЯК.

Старшыня Гомельскай абласной арганізацыі БТЧК нагадала, што людзям, якія жывуць у крызісных цэнтры, аказваюць дапамогу не толькі тым, што даюць прытулак і кормяць, дапамагаюць аднаўляць дакументы, шукаць працу, праводзяць медыцынскае абследаванне. Нельга пераацаніць і важнасць псіхалагічнай дапамогі, якую тут забяспечваюць.

У адкрыцці абноўленага гомельскага крызіснага цэнтра прынялі ўдзел генеральны сакратар Беларускага Чырвонага Крыжа Дамітрый ШАУЦОЎ і кіраўнік Прадстаўніцтва Упраўлення Вярхоўнага камісара ААН па справах бежанцаў у Беларусі Мама МУЛУСЕУ.

— Вопыт работы крызіснага цэнтра ў Гомелі —

перадавы для краіны, — адзначыў Дамітрый Шаўцоў. — Падобны цэнтр сёлета адкрыты ў Брэсце, яшчэ адзін функцыянуе ў Гродне. У далейшым плануем адкрыццё і развіццё такіх цэнтраў у Магілёве і Віцебску.

У 2020 годзе абласная арганізацыя БТЧК аказвала дапамогу яўрэям-хасідам на беларуска-ўкраінскай граніцы, летас у ліку першых адгукнулася на заклік дапамагчы бежанцам на беларуска-польскай граніцы. З пачатку канфлікту ва Украіне Гомельская абласная арганізацыя БТЧК аказала самую шырокую падтрымку ўкраінцам — вымушаным перасяленцам.

Мама Мулусеў даў самую высокую ацэнку дапамозе, якую аказваюць у Беларусі грамадзянам Украіны:

— Беларускі народ адкрыў граніцы і даў апарату для людзей. Была аказана дапамога: не толькі матэрыяльная, але і прававая. Гэта вельмі важна.

З моманту з'яўлення крызіснага цэнтра ў Гомелі ў канцы 2018 года больш за 200 чалавек знайшлі тут другі дом, нагадаў падчас цырымоніі адкрыцця абноўленага крызіснага цэнтра намеснік старшыні Гомельскага аблвыканкама Уладзімір ПРЫВАЛАЎ. Ён ад усёй вобласці падзякаваў Прадстаўніцтву Упраўлення Вярхоўнага камісара ААН па справах бежанцаў у Беларусі і кіраўніцтву Беларускага Чырвонага Крыжа за падтрымку і развіццё дабрачыннай дапамогі ў рэгіёне.

Наталія КАПРЫЛЕНКА, фота аўтара.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Махамат Ідрыс Дэбі Ітна ўступіў на пасаду прэзідэнта пераходнага перыяду Чада

Урачыстая цырымонія інаўгурацыі адбылася ў сталіцы краіны Нджамене, паведаміла радыёстанцыя Radio France internationale. «Пераходны перыяд закліканы прывесці да ўмацавання нашай дэмакратыі, — цытуе яна кіраўніка дзяржавы. — Гэты перыяд завершыцца празрыстымі выбарамі і вяртаннем да канстытуцыйнага парадку. У найбліжэйшыя некалькі дзён у Чадзе будзе створаны ўрад нацыянальнага адзінства». Рашэнне аб прызначэнні Махамата Ідрыс Дэбі Ітна прэзідэнтам пераходнага перыяду было прынята ўдзельнікамі Нацыянальнага дыялогу па прымірэнні, які завяршыўся на мінулым тыдні. Па заканчэнні двух гадоў адбудуцца прэзідэнцкія выбары, на якія Махамат Ідрыс Дэбі Ітна можа выставіць

сваю кандыдатуру. Адначасова ўдзельнікі Нацыянальнага дыялогу паставялі распушчэнне пераходныя ваенныя саветы, які складаецца з 15 генералаў, і перадачы яго паўнамоцтва прэзідэнту. Кіраўнік дзяржавы таксама атрымаў права самастойна прызначаць прэм'ер-міністра краіны.

Прэм'ер Малайзіі распушціў парламент

Ісмаіл Сабры абвясціў аб роспуску парламента, паведаміла The New Straits Times. Паводле слоў прэм'ера, такое рашэнне адобрана вярхоўным выбарным манархам — Янгам дзі-Пертуанам Агонгам. Роспуск парламента павінен зняць пытанні аб легітымнасці дзеючага ўрада, дадаў Сабры. Цяпер у Малайзіі не пазней як праз 60 дзён павіны прайсці датэрміновыя парламенцкія выбары. Рашэнне аб роспуску парламента было прынята пасля таго, як некалькі фракцый кіруючай кааліцыі ўзмацнілі ціск

на Сабры з патрабаваннем правесці датэрміновыя выбары. Як вядома, у Малайзіі з 2018 года працягваецца палітычная нестабільнасць.

У Чэхіі адзначана рэкордная за 29 гадоў інфляцыя

У верасні яна склала ў гадавым вылічэнні 18 працэнтаў у параўнанні з 17,2 працэнта ў папярэднім месяцы. Пра гэта паведаміла ТАСС са спасылкай на Галоўнае статыстычнае ўпраўленне Чэхіі. Як адзначаецца, вераснёўскі паказчык інфляцыі з'яўляецца максімумам са снежня 1993 года. Цэны ў Чэхіі працягваюць расці, адзначылі ў статыстычным ведамстве. Спажывецкія цэны павялічыліся ў верасні ў рознічным гандлі амаль на 1%. Пры гэтым цэны на галоўныя прадукты харчавання павысіліся на значэнні, якія нашмат большыя за бягучую інфляцыю. Так, пшанічная мука падаражэла прыкладна на 70 працэнтаў, малако і цукар — амаль на 50 працэнтаў.

Калі навісла небяспека...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Па каментарый мы звярнуліся ў «Зелянбуд» Заводскага раёна горада Мінска.

Там падкрэслілі, што догляд зялёных насаджэнняў у Мінску — працэс пастаянны.

— Санітарную высечку небяспечных аварыйных дрэў і абрэзку сухіх (хворых, пашкоджаных, тых, якія перакрываюцца) галін па меры выяўлення мы праводзім круглы год, — удакладніла **вядучы інжынер па ахове навакольнага асяроддзя КУП «Зелянбуд» Заводскага раёна горада Мінска Яўгенія Пліско**. — Фармаваная і амальдожвальная абрэзка праводзіцца ў перыяд з кастрычніка да сярэдзіны сакавіка (да пачатку сакараві), каб не нашкодзіць дрэву. Ёсць парадак і тэхналогія правядзення абрэзкі, якія мы прытрымліваемся. Стараемся самі сучасна выяўляць сухія галіны, якія навісаюць над пешаходнымі дарожкамі. Іншая справа, што не ўсе паслявае выдаліць у адзін момант, робім гэта паступова, бо Заводскі раён немалы (у нас на абслугованні 900 гектараў, гэта парк, лесопаркі, скверы, пасадкі ўздоўж дарог). Плюс ён яшчэ і немалады, тут вельмі шмат сярэдняўзроставых і ўзроставых дрэў. Зразумела, нешта можам і не заўважыць, таму штосці робім па прадпісанні ДАІ, дзесяці людзі падказваюць. Жыхары раёна звяртаюцца на нумар 115, пішуць на электронную пошту «Зелянбуд». Была такая скарга, што кіроўцам і пешаходам замінаў куст. Мы выехалі, паглядзелі, ён вырас трохметровым і сапраўды закрываў агляд, мы яго прыгожа абрэзалі, і цяпер усё цудоўна відаць.

Так што і Леанід Сямёнавіч Мляшка можа усё свае заўвагі і прапановы перадаць напрамую ў «Зелянбуд» Заводскага раёна. Для таго каб нікуды не бегаць, ёсць служба «115.бел», можна патэлефанаваць і пакінуць інфармацыю. Будзе прынята заяўка і па ёй выкананыя работы.

Я пацкавілася, ці былі няшчасныя выпадкі па прычыне, якую ўказаў наш чытач.

— Зразумела, што ўзімку, калі ёсць вецер, снег асыпаецца з дрэў, — кажа Яўгенія Пліско. — Але такога, каб пад цяжарам снегу ці лёду падалі цяжкія сухія галіны, дзякуй

богу, не было. Спадзяюся, і не будзе. Вельмі шмат турбот, канешне, выклікаюць дрэвы, якія знаходзяцца ў аварыйным стане і пагражаюць падзеннем. Сёння (на момант нашай размовы. — Аўт.) у мяне быў мужчына, які штодзень глядзіць праз акно сваёй кватэры на дрэва ў раёне Сляпянскай воднай сістэмы. Скажаў, што яно нахілілася над пешаходнай дарожкай. Спецыялісты выедуць паглядзець, і калі яно сапраўды аварыйнае, то мы яго выдалім. Праўда, часам вельмі складана вызначыць, што дрэва знаходзіцца ў аварыйным стане. Летам была сітуацыя, калі візуальна абсалютна здаровыя зялёныя ясені упаў на тры машыны ў руху.

Пасля падзення мы яго абследавалі з Інстытутам батанікі. Спецыялісты выявілі, што ў ясеня толькі пачыналася ствалава гніль, была толькі частка каранёў, што немагчыма вызначыць загалова. Дзякуй богу, усе жывыя-здоровыя, машыны таксама не моцна пашкоджаныя. Я размаўляла з Інстытутам батанікі, пыталася, чаму апошнім часам так часта падаюць дрэвы. Прычыны шмат. Гэта і будаўнічыя работы, закладка новых дарожак, пракладка асфальту, падчас якіх закрываюцца часткі каранёў. Хоць будаўнічым і ставяць шчыты пры раскопках, але усё адно пашкоджваюць каранёвую сістэму. Плюс распырні ўздоўж дарог рэгулярна падвяра-

Як паведамілі ў Міністэрстве прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі, сёння ў нашай краіне дасягнута 83 працэнты азелянення ў гарадах і раёнах, што адпавядае экалагічным нормам і патрабаванням. Гэтае сур'ёзнае дасягненне — як на постававай прасторы, так і ў свеце.

гаюцца ўздзеянню супрацьгалабальных рэагентаў, адходаў нафтапрадуктаў, аказвае свой уплыў летам і спякота ад нагрэтага асфальту.

Паводле слоў Яўгеніі Пліско, шмат скаргаў паступае ад мінчан, якім тое ці іншае дрэва замінае без важкіх прычын, проста таму, што яно высокае.

— Людзі баяцца, і іх непакоя зразумелы, бо апошняга гады ў нас падзенні дрэў. Але закана-

даўства не дазваляе зносіць дрэва проста таму, што так хоча жыхар, альбо проста таму, што яно старое. У спрэчных выпадках, калі ёсць сумненні, мы прыцягваем спецыялістаў Інстытута эксперыментальнай батанікі НАН Беларусі, і яны робяць больш дэталёвы агляд. Дрэва павінны адпавядаць вызначаным крытэрыям для выдалення, якія прапісаны ў Законе «Аб раслінным свеце».

У тэму

«БЕЗ ВАЖКІХ ПРЫЧЫН НІ АДНО ДРЭВА НЕ ВЫДАЛЯЕЦЦА»

Нашых чытачоў з Мінска цікавіць і іншыя пытанні, звязаныя з высечкай дрэў. Мы іх задалі начальніку аддзела кантролю за ахвой і выкарыстаннем зямлі, лясоў жывёльнага і расліннага свету Мінскага гарадскога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя **Таццяне ШАМЯНКОВАЙ**.

— **Побач з трохпавярховым домам, у якім жыве Аляксандр А., расце на выгляд здаровае дрэва. Суседзі напісалі заяву з просьбай, каб яго высеклі, бо яно ім перакрывае святло ў кватэры. Наш чытач, які змагаецца за кожнае дрэва ў сваім двары, лічыць, што яго варта пакінуць. Хто мае рацыю?**

— Кожны грамадзянін, калі ён лічыць, што з-за дрэва ў яго кватэры днём цёмна, мае права звярнуцца ў службу «Адно акно» адміністрацыі свайго раёна. Пасля гэтага на месца выедуць спецыялісты і памераюць, ці адпавядае асветленасць устаноўленым нарматывам. Можна чалавек лічыць, што яму цёмна, а насамрэч там усё ў парадку і няма законных падстаў для выдалення дрэва. Адно і тое ж дрэва можа аднаму чалавеку замінаць, іншы ж перакананы, што яно павінна тут расці. Таму Закон «Аб раслінным свеце» і прадугледжвае дакладныя крытэрыі і падставы, калі выдаленне дапускаецца. Кожны выпадак разглядаецца індывідуальна.

— **Гараджане — іх рэзакцыя цалкам зразумелая — заўсёды вельмі баяцца ўспрымаюць высечку дрэў у сталіцы, і не толькі ў сувязі з ушчыненнем. У прыватнасці, Аляксандр Пратасевіч з вуліцы Беларускай у Мінску распавёў, што каля яго дома 1947 года пабудовы шмат шыкоўных акацый. Ім, напэўна, гадоў па 70-80. Дрэвы ствараюць цудоўны мікраклімат у цэнтры горада. Прыемна выйсці зранку і зрабіць у такім зялёным дворыку зарядку. Мужчына сцвярджае, што за 34 гады, што ён там жыве, у наваколлі спіталі 30 з лішнім дрэў. Аляксандр перажывае, каб не дайшла чарга і да акацый. Ці рэальна адстаяць права зялёных насаджэнняў на жывеці?**

— Выдаленне аб'ектаў расліннага свету разглядаецца як самая крайняя мера. Яно дапушчальна толькі ў выпадках, калі без гэтага не абыйсціся. У кожным канкрэтным выпадку павінна быць важкая прычына, чаму гэта дрэва трэба выдаліць. Проста так нічога не выдаліць. Але ў горадзе заўжды імкнучца шукаць альтэрнатывы. Напрыклад, калі трэба вызваліць будаўнічую пляцоўку, як правіла, вывучаюць, ці можна перасадзіць зялёныя насаджэнні ў іншыя месцы. Калі ж зрабіць гэта нельга і знос дрэва непазбежна, прадугледжаныя кампенсацыйныя пасадкі ў колькасці, вызначанай дзеючым заканадаўствам. Мы сочым за тым, каб яны выконваліся сучасна. Закон прадугледжвае, што неабходна загадаць інфармаваць аб запланаваным выдаленні дрэў грамадзян, калі гэта скарачае іх інтарэсы. Хацелася б, каб гэты момант строга выконваўся. Калі б людзі зразумелі, чаму тут адбываецца выдаленне і што гэта законна, магчыма, гэта зняла б нейкае непаразуменне, і частку зваротаў можна было б палягчыць.

— **Далучым, чалавек бачыць праз акно, што ў скверы побач з яго домам сякуць дрэва. Як яму правесці правамернасць яго выдалення?**

— Самы просты варыянт — зайсці на сайт адміністрацыі раёна і знайсці інфармацыю аб запланаваным выдаленні. Як правіла, яны размяшчаюць такую інфармацыю. Акрамя таго, можна падысці і спытаць: «Хто вы і чаму вы піліце дрэва?» У спецыялістаў, якія ажыццяўляюць выдаленне дрэва, пры сабе павінны быць афіцыйны дазвол на правядзенне адпаведных работ.

— **Ці павінны яны па просьбе паказваць яго?**

— Такую працэдuru, як абрэзка галін, не варта ўспрымаць як нешта негатывнае. Гэта адно з асноўных мерапрыемстваў па доглядзе насаджэнняў. Проста трэба разумець, што абрэзка павінна праводзіцца ў строгай адпаведнасці з біялагічнымі асаблівасцямі росту і развіцця раслін, а таксама з уплікам рэкамэндацый, якія змяшчаюцца ў правілах утрымання азялененых тэрыторый, зацверджаных паставой Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі. У гэтым дакуменце ёсць раздзел, прысвечаны абрэзцы, прыведзена інфармацыя аб відах, мэтах, правілах, часе і тэхніцы ажыццяўлення такіх работ. Калі абрэзку выканалі няправільна і нашкодзілі насаджэнню, які і пры незаконным зносе дрэў, вінаватага пакараюць. За шкоду, нанесеную расліне пры няправільным доглядзе, заканадаўствам прадугледжана адміністрацыйная адказнасць. Плюс да гэтага сплагоняць і кампенсацыю шкоды, нанесенай навакольнаму асяроддзю.

— У Законе «Аб раслінным свеце» напісана, што яны павінны знаходзіцца на месцы выдалення з адпаведнымі дакументамі на руках. Слова «паказваць» там няма. Але калі чалавек падышоў, і яму патлумачыць: маўляў, мы работнікі «Зелянбуду», дрэва аварыйнае, у нас ёсць усе дакументы, вось заключэнне аб небяспецы, не хвалюйцеся, усё ў парадку, і скажучы гэта карэктна і спакойна, то часткі скаргаў з гэтай нагоды, магчыма, можна будзе пазбегнуць. Разам з тым усе людзі розныя, хтосьці скажа «Дзякуй, усё зразумела», а хтосьці гэта усё роўна не задаволіць. Пра факты незаконнай высечкі можна паведаміць у адміністрацыю раёна альбо нам, у Мінскі гарадскі камітэт прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

— **А чым пагражаюць незаконная высечка дрэў і няякасная абрэзка галін?**

— Такую працэдuru, як абрэзка галін, не варта ўспрымаць як нешта негатывнае. Гэта адно з асноўных мерапрыемстваў па доглядзе насаджэнняў. Проста трэба разумець, што абрэзка павінна праводзіцца ў строгай адпаведнасці з біялагічнымі асаблівасцямі росту і развіцця раслін, а таксама з уплікам рэкамэндацый, якія змяшчаюцца ў правілах утрымання азялененых тэрыторый, зацверджаных паставой Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі. У гэтым дакуменце ёсць раздзел, прысвечаны абрэзцы, прыведзена інфармацыя аб відах, мэтах, правілах, часе і тэхніцы ажыццяўлення такіх работ. Калі абрэзку выканалі няправільна і нашкодзілі насаджэнню, які і пры незаконным зносе дрэў, вінаватага пакараюць. За шкоду, нанесеную расліне пры няправільным доглядзе, заканадаўствам прадугледжана адміністрацыйная адказнасць. Плюс да гэтага сплагоняць і кампенсацыю шкоды, нанесенай навакольнаму асяроддзю.

— **Надзея ДРЫНДРОЖЫК.**

Открытое акционерное общество «Барановичская птицефабрика» извещает о проведении повторного аукциона по продаже недвижимого имущества.
Аукцион состоится 24 октября 2022 года в 10.00 по адресу: Брестская область, Барановичский район, п/о Рузино, здание клуба ОАО «Барановичская птицефабрика»

Предмет торгов – Лот	Начальная цена без учета НДС руб.	1 235,80	Размер задатка, руб.	123,58
1. Капитальное строение (детский сад-начальная школа) с инвентарным номером 110/C-95169, общей площадью 316,4 кв. м, расположенное по адресу: Брестская область, Барановичский район, Тешевлянский с/с, д. Люшнево, ул. Встречная, д. 131 на земельном участке с кадастровым номером 120489402101000099, площадью 0,5526 га;				
2. Капитальное строение (водопроводные сети) с инвентарным номером 110/C-103203, протяженностью 63,8 м, расположенные по адресу: Брестская область, Барановичский район, Тешевлянский с/с, д. Люшнево, ул. Встречная, д. 131;				
3. Капитальное строение (канализационные сети) с инвентарным номером 110/C-103195, общей площадью 47,8 м, расположенные по адресу: Брестская область, Барановичский район, Тешевлянский с/с, д. Люшнево, ул. Встречная, д. 131, протяженностью 47,8 м				

Продавец и организатор аукциона: ОАО «Барановичская птицефабрика», 225350, п/о Рузино, Барановичский район, Брестская область. **Задаток перечисляется с даты публикации данного извещения при 21 октября 2022 года на расчетный счет Продавца ВУЗБАРБ 30124401000110000000 ОАО «Белгоспромбанк», ул. Советская, 150, БИК BARBYZXX, ОКПО 00745326, УНП 20017723. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе.**
Срок заключения договора купли-продажи: не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. **Условия оплаты:** единовременный платеж в течение 10 календарных дней с момента заключения договора купли-продажи. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги, оплачивает Продавцу НДС в размере 20% от стоимости продажи объекта, а также в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для их проведения.

Договор купли-продажи объекта аукциона заключается не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. **Дополнительная информация по телефону:** 8 0163 644 694 (ор. сектор), 644 768 (применяя). Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с документацией по адресу: 225350, Барановичский район, п/о Рузино, ОАО «Барановичская птицефабрика»

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: 225350, Брестская область, Барановичский район, п/о Рузино, ОАО «Барановичская птицефабрика» с пометкой «На аукцион» с 8.00 до 12.00 и с 13.00 до 17.00 по рабочим дням по 21 октября 2022 года **включительно**. Перечень документов, прилагаемых к заявлению на участие в аукционе, размещен на официальном сайте Продавца www.zlatko.by и в извещении о ранее проведенном аукционе, опубликованном в газете «Республика» 18 декабря 2021 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: 8 (0212) 24-63-12, 8 (029) 510-07-63.
Продавец: Открытое акционерное общество «Витебский приборостроительный завод», 210026, г. Витебск, ул. Гагарина, 4, тел. 8 (0212) 36-27-07.

Лот № 1. Капитальное строение с инв. № 200/C-51709, площадью 1500,0 кв. м, наименование – котельная, назначение – здание неустановленного назначения, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Гагарина, 4/5, составные части и принадлежности: пристройка, расположенное на земельном участке с кадастровым № 24010000001000497 площадью 3,9964 га по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Гагарина, 4 (общая долевая аренда). Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с законодательством.
Нач. цена: 38 100,00 бел. руб. без учета НДС.
Задаток: 3 810,00 бел. руб.
Дата, время и место проведения повторного аукциона: 27.10.2022 в 15.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Срок внесения задатков и приема документов: с 12.10.2022 с 08.30 по 20.10.2022 до 17.30. Ранее опубликованные извещения: газета «Республика» 26.11.2021 № 227, газета «Республика» 15.02.2022 № 29, газета «Звезда» 30.04.2022 № 84, 25.06.2022 № 123.

Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Задаток перечисляется на р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № ВУ93МТБ 3012000109330006672 ЗАО «ИТБанк» г. Минск, БИК МТВКВУ22, УНП 39047566, код операции 40901.
Условия повторного аукциона: Победитель аукциона (единственный участник аукциона, выразивший согласие на приобретение предмета аукциона по нач. цене, увеличенной на 5%) обязан: в течение 3 (трех) раб. дней со дня проведения аукциона возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для проведения аукциона на р/с, указанный в протоколе аукциона (Расходы Довверителя на проведение независимой оценки – 322,70 бел. руб. с НДС 20% и на проведение экспертизы незнач. внутренней оценки – 440,23 бел. руб. с НДС 20%), на р/с, указанный в протоколе аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 10 календарных дней с даты проведения аукциона, оплатить предмет аукциона в течение 10 календарных дней с даты подписания

договора купли-продажи, оплатив НДС в размере 20% сверх цены продажи предмета аукциона.

Повторный аукцион проводится в порядке, установленном Указом Президента Республики Беларусь № 232 от 05.05.2009 г. «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсных)» и Положением «О порядке организации и проведения торгов по реализации имущества ОАО «ИПЗ» от 28.04.2022.

Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/с/чт, указанный в извещении, и отметкой банка; ор. лицом или индивид. предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию ор. лица или индивид. предпринимателя, без нотариального заверения; иностранным ор. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть проведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство ор. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем ор. лица РБ – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда ор. лицо представляет его руководителем); представителем гражданина или индивид. предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного ор. лица, иностранного физ. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель ор. лица – также документ, подтверждающий его полномочия. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона.

Доп. информация можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcn74@mail.ru, marketvit.by. Ознакомиться с предметом торгов можно по предварительному согласованию с Продавцом Позняк Светлана Георгиевна по тел. +375 (33) 317 50 02.

Важная размова

«ДАКРАНАЮЧЫСЯ ДА ДЗІЦЦІ, ТРЭБА САГРЭЦЬ СЭРЦА»

Педагогі — пра сваю місію, сучасную школу і чаканні вучняў і іх бацькоў

На свеце ёсць толькі адна прафесія, прадстаўнік якой жадуць — «мае дзеці». Уінстан Чэрчыль казаў, што настаўнікі валодаюць уладай, пра якую прэм'ер-міністры могуць толькі марыць. Але ў наш час усё імякліва змяняецца: і тэхніка, і вытворчасць, і людзі, а галоўнае, патрабаванні да школы і настаўнікаў. Ці паспяваюць дарослыя за дзецьмі? Як педагогу ў сучасных умовах заваяваць іх аўтарытэт? Ці змяніліся задачы, якія ставяць перад настаўнікам? Ці можна вучыць і выхоўваць дзяцей так, як тое рабілі 30 гадоў таму? Усе гэтыя пытанні абмеркавалі ўдзельнікі круглага стала, які прайшоў у Грамадскім прэс-цэнтры Дома прэсы.

МАЛАДЫЯ І ВОПЫТНЫЯ

— Наша прафесійнае шчасце заключаецца ў вучнях і іх поспехах, — разважае дырэктар **мінскай сярэдняй школы № 61 Ірына ЦУБІКАВА**. — Настаўнік — той чалавек, які павінен стаць гарантам дабрабыту і паспяховасці кожнага навучэнца. А павяда да настаўніка мае шмат складнікаў. Па-першае, гэта высокія прафесійныя кампетэнцыі педагога. Па-другое, настаўнік абавязкова павінен быць гібкім, мабільным, сучасным, ісці ў нагу з часам. Ён абавязкова павінен быць цікавай асобай, таму што ўсё цікавае прыцягвае дапытлівы розум дзяцей. **Увогуле, вучацца ў тых, каго любяць...** Таму, як ні кажу, але роля настаўніка ў жыцці дзіцяці — асноватворная.

У апошнія гады ў школе наметылася тэндэнцыя да павелічэння ўзросту настаўніцкіх кадраў. Але калі мы кажам пра кампетэнтнасць і прафесіяналізм, то да ўзросту настаўніка не можа быць прэтэнзій. І вопытныя педагогі павінны працаваць столькі, колькі яны могуць якасна служыць сваёй справе. З іншага боку, мы ведаем, што прафесіяналамі ў сваёй справе могуць быць і маладыя настаўнікі. Адносна невялікі педагогічны вопыт — зусім не перашкода. А вучні любяць маладых педагогаў... Спадзяемся, што мэтава падрыхтоўка педагогаў для сталіцы дапаможа нам абнавіць кадравы склад у школах.

На пытанне, якой павінна быць сучасная школа, я скажу так — гэта павінна быць вялікая навучальная ўстанова, «мегаполіс», такая,

як наша. Сапраўдны горад для дзяцей, дзе яны паспяхова праходзяць сацыялізацыю. Дзеці любяць вучыцца ў вялікіх школах, дзе ёсць магчымасць рэалізавацца ва ўсім без выключэння напрамкаў. Мы можам прапанаваць ім мноства профілюў і спектраў развіцця. Менавіта школа павінна ўсебакова развіць асобу, каб потым дзіця маггло хутка сарыентавацца і правільна вызначыцца з прафесійным выбарам, не набіваць гузы, а ўпэўнена ісці па абраным шляху.

Вядома, можна палемізаваць наконт таго, колькі дзяцей павінна быць у класе, але, на маю думку, гэта не прынцыповае пытанне. Мы ўсе ведаем вельмі паспяхоўных людзей, якія навучаліся ў малакамплектных сельскіх школах. Усё ўпэраецца ў асобу настаўніка. Прафесіянал можа арганізаваць эфектыўна адукацыйны і выхаваўчы працэс і для дваіх-траіх дзяцей у малакамплектнай школе, і для сарака — у вялікай гарадской, знайшоўшы падыход да кожнага вучня.

РОЛЯ КЛАСНАГА КІРАЎНІКА

— Сучасная школа павінна быць разнастайнай, — падтрымаў калегу дырэктар **Калодзішанскай сярэдняй школы № 2 Андрэй БАРАВІКОУ**. — Наша задача — раскрыць патэнцыял асобы. А гэта магчыма толькі пры ўмове стварэння гуманістычных адносін у школьным калектыве, і пачатковай школа — гэта аснова. Асабліва хацелася б адзначыць ролю класных кіраўнікоў. Дацягнуцца

да струн душы дзіцяці можа толькі неабякавы настаўнік...

«Класны кіраўнік павінен быць гатовы да гібкай інавацыйнай дзейнасці, — лічыць **намеснік начальніка ўпраўлення выхаваўчай і ідэалагічнай работы Нацыянальнага інстытута адукацыі Юрый ЕМЯЛЯНЕНКА**. — У апошнія гады чаканні ў адносінах да настаўніка ўзраслі. З аднаго боку, яму стала лягчэй, бо з'явілася якаснае навукова-метадычнае забеспячэнне. Разам з тым стала і складаней, таму што ўзраслі патрабаванні да выніковасці выхаваўчай і ідэалагічнай работы. Нягледзячы на тое, што выхаванне адбываецца і падчас навучальнага працэсу, праз выкладанне вучэбных дысцыплін, вельмі вялікую ролю ў тым, якім будзе наша будучае пакаленне, наколькі мы будзем паспяхоўнымі ў фарміраванні ўсебакова развітой асобы, адыгрывае асоба класнага кіраўніка. Праекты, новаўвядзенні, якія з'явіліся ў апошнія гады, сведчаць, што ад работы класнага кіраўніка залежыць вельмі шмат».

Юрый Емяляненка згадаў два найважнейшыя праекты — інфармацыйна-адукацыйны праект «Школа Актыўнага Грамадзяніна» і рэспубліканскі праект «Бацькоўскі ўніверсітэт». Першы рэалізоўваецца ў рабоце з вучнямі, а другі арыентаваны на іх законных прадстаўнікоў. «Складанасць нашай работы сур'ёзна ўзрасла. **Мы не можам дазваліць сабе, як часам бывае, выкарыстанне толькі традыцыйных формаў работы як з навучнікамі, так і з іх бацькамі.** Абавязкова ў нашым арсенале павінны быць і прырытэтная выкарыстоўвацца інтэрактыўныя формы работы, — падкрэслівае Юрый Емяляненка. — Важна выкарыстоўваць дыскусійныя, гульнявыя формы работы, інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі. У рабоце з бацькамі добра сябе зарэкамендавалі тронігавыя формы работы.

«І калі наш сучасны настаўнік, класны кіраўнік не будзе гатовы да такой гібкай інавацыйнай дзейнасці, то і вынік на ўзроўні сфарміраванай асобы вучня, на ўзроўні выхаванасці вучня не будзе высокім», — упэўнены намеснік начальніка ўпраўлення.

Таксама ён звярнуў увагу на важнасць выкарыстання педагогамі новых формаў работы, якія раней не былі даступнымі. «Чым больш разнастайны будзе метадычны і практычны інструментарый, які педагогі выкарыстоўваюць, тым цікавейшымі мы будзем для ўсіх суб'ектаў адукацыйнага працэсу і тым вышэйшы будзе вынік», — дадаў прадстаўнік Нацыянальнага інстытута адукацыі.

ВУЧЫЦА У ВУЧНЯЎ

— У нас ва ўсіх былі настаўнікі, чые імяны мы нават не можам прыгадаць, але былі і настаўнікі, якія пакінулі адбітак на ўсім нашым жыцці. І кожнаму з нас хочацца быць менавіта такім настаўнікам для сваіх выхаванцаў, — кажа **намеснік дырэктара мінскай гімназіі № 43 па выхаваўчай рабоце Таццяна СІЎЦОВА**. — Хочацца, каб нас памяталі, каб з намі раіліся... А для гэтага трэба часцей цікавіцца ў дзяцей, што іх насамрэч

хваляе, што цікавіць. Не трэба выдумляць і тым больш рабіць штоосьці за дзяцей, дастаткова проста ў іх пацкавіцца.

Самаму малодшаму ў нашай гімназіі — усяго шэсць гадоў, а самаму старэйшаму настаўніку — 72. І кожны хоча быць шчаслівым у агульным школьным доме, кожны хоча сябе рэалізаваць. Мая функцыя як намесніка дырэктара — стварыць такую сістэму, дзе кожны зможа адчуць сябе важным і шчаслівым, хоць выхаваўчая работа, шчыра кажучы, — найскладанейшая. Нашай гімназіі — дванаццаць гадоў. У 2010 годзе сярэдняй школа № 2 стала першай установай агульнай сярэдняй адукацыі ў сталічным

дзеводзіць да дзяцей, які мы бачым тая ці іншая рэчы. Каб яны з гэтым лічыліся...

Можна, вядома, падводзіць вынікі кожнага ўрока, чвэрці, года, але як тое рабіць? У мяне такі прынцып. Я як класны кіраўнік і як настаўнік-прадметнік заўсёды ўлічваю дасягненні. Мы можам басконца спрашчаць той узровень, які павінны засвоіць нашы вучні. Можна да 26 радкоў скараціць тое, што даецца ім вывучыць на памяць, а можна даць дзецім магчымасць самім выбраць, колькі трэба вывучыць і што расказаць. У мяне ёсць вучні, для якіх 26 радкоў — гэта вельмі складана. А ёсць вучань, які піша аповесць пра партызану Палесся...

мікраераёна-новабудуолі «Каменная Горка» і нашай задачай было заняць дзяцей зусім новага мікраераёна чымсьці насамрэч важным і карысным, аб'яднаць іх агульнымі інтарэсамі.

Праз пяць гадоў мы атрымалі статус гімназіі. Прыярытэтным напрамкам работы абралі грамадзянска-патрыятычнае выхаванне. Сёння ў 43-й гімназіі дзейнічаюць тры музеі. І сёлета мы вырашылі, што экскурсыводамі ў іх будуць у тым ліку і нашы першакласнікі. Прадметам гонару гімназіі з'яўляецца парадна-цырыманіяльны атрад (своеасабліва падлеткавая «рота ганаровай варты»), без выступлення якое не абходзіцца ні адно ўрачыстае мерапрыемства ва ўстанове адукацыі. Ён неадной выхаванасці вучня не будзе высокім», — упэўнены намеснік начальніка ўпраўлення.

«ХТО ІДЗЕ СА МНОЙ?»

— Калі я навучалася ў ВНУ, прафесар педагогікі казала нам: «Калі вы будзеце злавачца на вучня, у думках пасадзіце на яго месца сваё дзіця і адразу знойдзеце патрэбныя словы. У першую чаргу, мы ўсе павінны заставацца людзьмі, нельга злавачца на вучняў за тое, што яны пляскаюць у далоні, калі ім паведамаюць, што іх настаўнік захварэў, — падзялялася сваімі думкамі **настаўнік рускай мовы і літаратуры сталічнай гімназіі № 33 Вольга МАТВІЕНКА**. — Проста яны па-іншаму бачаць свет, у іх нават мозг яшчэ развіваецца. Але заўсёды трэба

Працуючы ў адной паралелі, я прышла да высновы, што гэта няправільна. Настаўнікі хочучь, каб у іх было больш гадзін, але менш нарузкі па падрыхтоўцы да ўрокаў. І іх можна зразумець. Але ў мяне цяпер, напрыклад, ёсць пяты, сёмы, дзевяты і адзінаццаць класы. Такім чынам захоўваецца перамянасць. Вельмі часта мае старшакласнікі дапамагаюць мне праводзіць мерапрыемствы шостага школьнага дня для малодшых, апякуюць іх. І гэта адбываецца таму, што іх усіх аб'ядноўвае адзін настаўнік. Калісьці мой бацька, кадравы ваенны, казаў, што ёсць тры тыпы начальнікаў. Адзін кажа: «Рабі!» Другі: «Рабі, як я сказаў». І трэці: «Рабі, як я». «Вось гэты трэці прынцып і павінен стаць для цябе родным», — наказваў мой тата. Калі я планую экскурсію, то пытаюся ў дзяцей: «Хто ідзе са мной?» Нам важна нават не тое, куды мы ідзем, а тое, што мы ідзем разам.

Хочацца прыгадаць словы яшчэ аднаго майго педагога з універсітэта. Ён казаў, што кожны чалавек сутыкаецца ў жыцці з прадстаўнікамі двюх прафесій: гэта ўрач і педагог. Але **калі доктару, перш чым дакрануцца да дзіцяці, патрабуецца сагрэць рукі, то нам трэба сагрэць сваё сэрца**. Сучасны свет стаў такім складаным, такім шматгранным, што стрэсаўстойлівасць сёння вельмі нізкая не толькі ў дарослых, але і ў дзяцей. **І наша задача — стварыць такую прастору, дзе яны могуць быць упэўненымі ў тым, што іх прымуць, зразумеюць, павядуць, пакажуць і падкажуць**. Няважна, які прадмет мы выкладаем, галоўнае — каб мы ўсе былі аднадумцамі і дакладна разумелі, куды вядзем свой карабель...

Надзея **НИКАЛАЕВА**,
Фота Лізаветы **ГОЛАД**.

Некалькі фактаў пра беларускую сістэму адукацыі:

- ▶ На сённяшні дзень у галіне працуе каля 430 тысяч чалавек, палову з якіх складаюць падработнікі.
- ▶ У бягучым годзе да выканання сваіх абавязкаў прыступілі 5845 маладых спецыялістаў-педагогаў.
- ▶ Сярод школьных настаўнікаў жанчыны складаюць 86,7 працэнта. Сярод настаўнікаў-прадметнікаў — 55 тысяч жанчын і 12,1 тысяч мужчын. Найменшая колькасць педагогаў-мужчын — сярод настаўнікаў рускай мовы і літаратуры (зусім 2 працэнта), беларускай мовы і літаратуры (2,5 працэнта), замежных моў (4,5 працэнта), біялогіі (каля 8 працэнтаў) і хіміі (8 працэнтаў). А вось сярод настаўнікаў дапрызыўнай і медыцынскай падрыхтоўкі мужчын — 62,8 працэнта, фізічнай культуры — 61,1 працэнта, працоўнага навучання — 41,8 працэнта, фізікі — 34,3 працэнта, гісторыі і грамадазнаўчых дысцыплін — 28, 6 працэнта.
- ▶ На аднаго настаўніка ў беларускіх школах прыпадае ў сярэднім 10 вучняў: у гарадскіх школах — 12, а ў сельскіх — 5.
- ▶ У 2016 годзе ганаровае званне «Народны настаўнік Беларусі» ўпершыню было прысвоена настаўніку фізікі Магілёўскага дзяржаўнага абласнога ліцэя № 1 Валерыю Барашкаву.
- ▶ За перыяд з 1996 да 2022 года 116 найлепшых педагогаў краіны былі адзначаны ганаровым званнем «Заслужаны настаўнік Рэспублікі Беларусь».
- ▶ 210 чалавек за перыяд з 1988 да 2022 года атрымалі ганаровае званне «Заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь».
- ▶ За значны ўклад у развіццё адукацыі, украенне перадавога педагагічнага вопыту, узорнае выкананне працоўных абавязкаў нагрудны знак Міністэрства адукацыі «Выдатнік адукацыі» за перыяд з 1991 да 2002 года атрымалі 5615 чалавек і за перыяд з 2003 да 2022 года — 4427 чалавек.

Весткі з месцаў

«Школьная гады — цудоўная пара!»

Любы від дзейнасці эфектыўны толькі тады, калі мае сацыяльнае значэнне, калі краіна пачуцці і застаецца ў памяці. Якраз да гэтага ў сваёй рабоце імкнёмся мы, крэатывы Дварэцкай сярэдняй школы.

Некалі ў яе ваколках былі Азяранская і Цяцейкаўская васьмігодкі, Кажухоўская, Коцькаўская, Старынская, Петрашоўская ды іншыя пачатковыя школы. Там вучыліся дзеці, там працавалі настаўнікі... Дык чаму б не захаваць памяць, не абнавіць экспазіцыю музея, не папоўніць яе новымі дакументамі і экспанатамі?

Для іх збору цягам двух апошніх гадоў нашы вучні правялі дзясяткі экспедыцый, падчас якіх адбылося шмат змястоўных размоў з мясцовымі жыхарамі, ветэранамі педагагічнай працы, іх сваякамі. У выніку экспазіцыя музея папоўнілася цікавымі фотаздымкамі, дакументамі ды іншымі артэфактамі. Асобныя з іх проста ўнікальныя! Сярод іх — пасведчанне Аркадзя Максімавіча Жэгаліка аб заканчэнні Цяцейкаўскай пачатковай школы, датаванае 1947 годам, амаль стагадовая «Чытанка» (наштатт «Буквара») на польскай мове, тагачасныя падручнікі...

Адкрыццё новай экспазіцыі — ва ўрачыстай абстаноўцы, з разразаннем чырвонай стужачкі, з запрашэннем гасцей (жыхароў мястэчка Дварэц і яго ваколіц, педагогаў, ветэранаў) адбылося ў Дзень настаўніка.

Па задуме савета музея першую экскурсію правялі госці свята: падзяліліся цёплымі ўспамінамі, згадалі тагачасныя школьныя будні, калег, разам з якімі яны працавалі.

...Напрыканцы былі фотаздымкі на памяць, абмен кантактамі, дамоўленасць аб чарговай сустрэчы на наступны год. Свята, як быццам, скончылася? Аднак удзельнікі яго сваёй прысутнасцю як бы ажывілі паліцы новай экспазіцыі музея, з'ядалі пакаленні агульным прызнаннем: «Школьная гады — цудоўная пара!».

Такі вось вынік і быў у нас на мэце.

Сяргей КАСКО,
краўнік школьнага

гісторыка-крэатывага музея «Памяць»,

Дзятлаўскі раён.

Чалавек — чалавеку

«...Бо гэта проста неабходна»

«Круці не круці, а трэба ўмярці» — так у народзе кажуць. І сапраўды, ад смерці яшчэ ніхто не адкупіўся: людзі — хто раней, хто пазней — сыходзяць у лепшы свет, туды, адкуль не вяртаюцца...
А вось праводзіць — трэба. І, дай бог, годна, па-людску.

З трывогай, калі не з жахам, мне ўспамінаецца зусім недалёкае мінулае — гады, калі я працавала старшынёй Капланецкага сельвыканкома, калі сама арганізоўвала пахаванні тых, хто не меў сям'і, хто дажываў

свой век адзінока. А калі яшчэ і на водшыбе, у выміраючай вёсцы, дзе ні людзей, ні труны, ні транспарту...

Цяпер зусім іншая справа. Малайцы прадпрымальнікі: адчулі, у якіх паслугах ёсць патрэба, стварылі адмысловыя фірмы, узялі на сябе безліч клопатаў ад абмывання-адзявання памерлага да дастаўкі труны, крыжа, пахавання, выкопвання магілы... Усё гэта, вядома ж, не танна, але расцэнкі на паслугі сумяшчальныя з сумай, якая выдзяляецца дзяржавай на пахаванне. Ды і людзі ў нас пры жыцці прывыклі нешта адкладваць на так званыя чорныя дні.

...Чарада маіх пачалася са смерцю мужа. Не ведаю, як перажыла б яе без падтрымкі родных і сяброў, без аднавяскоўцаў і, вядома ж, без работнікаў рэгулярнай фірмы. На маю думку, ім, гэтым фірмам, трэба развівацца далей (бо іншым разам колькасць заявак перавышае іх магчымасці), трэба часам аказваць паслугі ў доўг, бо не ва ўсіх людзей могуць аказацца патрэбныя сумы. Але ж галоўнае — працаваць, дзейнічаць, бо гэта проста неабходна.

Ніна БУРКО,

в. Капланцы, Бярэзінскі раён.

Перажытае — незабытае

«Мінскае «Дынама» ўпэўнена ішло да чэмпіёнства»

...Радок у звяздоўскаю рубрыку ў «Даты. Падзеі. Людзі»: сёлётыя восенню роўна сорака гадоў, як дынамаўцы Мінска сталі чэмпіёнамі СССР па футболе...

У пачатку таго сезона пра першыя перамогі каманды расказвалі спартыўныя каментатары Мікалай Петрапаўлаўскі, Сяргей Новікаў, Уладзімір Навіцкі, а потым...

Прапанова вясці футбольныя рэпартажы мне (?) (я тады працаваў у дзіцячай рэдакцыі Беларускага тэлебачання), да таго ж на беларускай мове, настолькі здзівіла і ўзрушыла!.. Не ведаў, што і адказаці! Ну як жа — а лексіка? А футбольныя тэрміны? А слоўнік кавы запас?

Гэта з аднаго боку. А з іншага — чым мы горшыя за тых жа грузінаў, літоўцаў, украінцаў, у якіх не толькі футбол, усе віды спорту каментаваліся на родных мовах?

Старшыня Камітэта па тэлебачанні і радыёвяшчэнні, мудры чалавек і выдатны пазт Геннадзь Мікалаевіч Бурдзік, падобна, разумеў маю разгубленасць — чакаў адказу. І я згадзіўся. Згадзіўся яшчэ і таму, што, гадамі гуляючы на першынстве рэспублікі,

ведаў футбол не толькі вачыма, але і нагамі...

Не раз перагартыўшы даведнікі і слоўнікі, асэнсаваўшы многія футбольныя тэрміны, я сеў у каментарскую кабінку, каб запісаць свой першы рэпартаж на магнітафон. Некалькі разоў праслухаў, заўважыў шмат недахопаў, але ў адчай не кінуўся, бо зразумеў, што ўсё атрымаецца, я змагу вясці рэпартажы на роднай мове! Трэба толькі карпатліва, старанна рыхтавацца да кожнай гульні.

Для гэтага я завёў сабе таўшчэзны журнал, распісаў усе каманды першынства СССР, насупраць кожнага гульца адзначыў папярэджанні, забятыя галы. Ведаў, што мяне чакае нялёгкая статэстыка, але без яе выходзіць у эфір немагчыма. Да таго ж я помніў, на якой высокай душэўнай ноце вялі рэпартажы Сіняўскі, Озеры, Махарадзе...

Пасля гэтага запісаў на магнітафон яшчэ адну спробу, занёс паслухаць Геннадзь Мікалаевіч. Ён зрабіў некалькі заўваг і шчыра ўсімніхуўся: маўляў, добра, усе званні «зверху» бяру на сябе.

Першы мой рэпартаж «Дынама» (Мінск) — «Нефтчы» (Баку) для Беларусі быў, можна сказаць,

неспадзяванкай. Праз два-тры дні на тэлебачанне прыйшлі сотні лістоў. Мяне здзівіла і парадавала тое, што большасць гледачоў вітала гэты нечаканы, незвычайны пачынае. Але адзін ліст узрушыў, помню, найбольш. Маці сына-самікласніка, зацягата футбаліста і балельшчыка, пісала, што пасля майго рэпартажу хлопца пачаў старанна выконваць заданні па беларускай мове...

Апроч лістоў, былі тэлефонныя званкі ад сяброў, сваякоў, знаёмых. На вуліцы сталі спяць суседзі: здзіўляліся, хвалілі, падтрымлівалі. А я пры гэтым ведаў, што працаваць трэба яшчэ больш: даследаваць біяграфію футбалістаў, чытаць спартыўныя газеты, шліфаваць мову, вывучаць почыр і стратэгію каманды.

Наступныя рэпартажы былі больш удалымі, эмацыянальнымі, але самае галоўнае, што каманда выйгрвала, хлопцы гулялі, як казаў галоўны трэнер Эдуард Малафееў, шчыра, з агоньчыкам. Яшчэ ў першым рэпартажы я, помню, папяртаваў, што беларуская мова павінна падтрымаць і натхніць каманду, узяць яе да чэмпіёна краіны!

Ці ж ведаў тады, што словы мае спраўдзяцца, прычым — той самай восенню? Вядома ж, не.

А каманда сапраўды гуляла магутна, размашыста і ўпэўнена. Тры Сяргей — Бароўскі, Алейнікаў, Гоцманаў — з цудоўнай тэхнікай, Аляксандр Пракапенка — з нечаканымі хадамі і фінтамі. Міхаіл Вергіенка — надзейны і амаль непрабавальны ў варотах... Астатнія хлопцы таксама не горшыя!

Да сёння перад вачыма гол Пракапенкі кіеўскаму «Дынама»: прастрэл з правага фланга, абаронца і варатар ідуць на Аляксандра, блакіруючы магчымасць прамога ўдару. А той прапускае мяч і пятак правай нагі... коціць яго ў вароты! Божухна, што ў гэты момант пачынаецца на трыбунах?! Крыкі, абдымкі, слёзы, апладысменты... Доўгія, у адзіным парыве...

Прыкладнае тое ж было каля тысяч блакітных экраны.

...З часам футбольныя рэпартажы становіліся ўсё больш прывучнымі для аматараў футбола, крытычных лістоў і заўваг у мой адрас амаль не было, магія гульні захаляла ўсё новых і новых людзей, тых, хто ніколі не гуляў у футбол, не цікавіўся ім. Хатнія гаспадыні бегалі ад пліты да тэлевізара, ловячы лік гульні, хутчэй дабіраліся дадому рабочыя, каб

След на зямлі

«Ён заўсёды быў эталонам прыстойнасці»

Віншаванні з юбілеем Васіль Макаравіч Тамашэўскі прымаў ад дачкі, двух сыноў, пяці ўнукаў ды ўнучак, васьмі праўнукаў. А вось астатнім заспець яго дома было вельмі няпроста: юбіляр у любое надвор'е па дзве-тры гадыні ходзіць пехатой. І гэта ў 90! Сем з іх Васіль Макаравіч жыў пры Польшчы, тры, што называецца, «пад немцамі»...

У яго бацькоў Макара Сідаравіча і Фёклы Восіпаўны, зямлі было мала, дзяцей — многа. Жыла сям'я ў невялікай хатцы ў вёсцы Наваспаск.

Першы клас пачатковай школы Васіль скончыў перад самай вайной, сям'ягодку — праз тры гады пасля яе завяршэння.

Сваё цяжкае ваеннае і пасляваеннае дзяцінства Васіль Макаравіч успамінае да сёння. Кажы, што жыць у яго мясцінах было не толькі цяжка, але і небяспечна: дарослыя і дзеці гінулі, заставаліся калекі, падарваўшыся на мінах, зямля была ў ямах ад бомб і снарадаў.

Небяспечнымі і паўгалоднымі былі і студэнцкія гады. Вучыўся Васіль Макаравіч у Ашмянскім педагучылішчы, а ў навакольных лясах — Смаргоншчыны, Ашмяншчыны — тады лютавалі банды «лясных братоў». Яны забівалі старшын калгасу і міліцыянераў, лужалі настаўнікаў, рабавалі крамы...

Аднак бацьца ніяк не выпадала. У вёсках вельмі шмат было дзяцей школьнага ўзросту, а настаўнікаў і тых самых школ — вобмаль.

Вось і давялося Васілю Макаравічу да абеду вясці ўрокі ў адной вёсцы і хаце, пасля абеду — у другой. Ад вёскі да вёскі ў любое надвор'е і ў любую бездараж настаўнік хадзіў пехатой. І гэта шчасце яшчэ, што не босы, як большасць агонных вучняў...

Дарэчы, яны — пажылыя людзі з вёсак Гамзічы, Яравічы, Стрыпуны ды іншых — яшчэ і сёння помняць свайго вясёлага настаўніка, які вучыў іх чытаць, пісаць, лічыць.

...Пасля трохгадовай службы ў войску Васіль Макаравіч працаваў у Чаркаскай сям'ягодцы, дзе, заўвочна атрымаўшы дыплом, стаў дырэктарам, затым амаль трыццаць гадоў у, можна сказаць, роднай Суцькаўскай, куды некалі прыйшоў першапачаткова.

Па-добраму ён успамінае сваіх калег, лічыць, што не бывае нязвольных вучняў, проста не ўсім шанцуе з настаўнікамі.

...Вырасшы ў працавітай сям'і, прывучаны добра сумленна ставіцца да любой работы, гэтак ж Васіль Макаравіч вучыў і сваіх дзяцей, і чужых. Сярод яго вучняў — Мікалай Восіпавіч Скапец — арганом, Мікалай Фёдаравіч Шуцька — доктар, Алена Фёдаруна Танкевіч і Ніна Восілеўна Буцько — настаўніцы... Па расповедах калег Соф'і Сіцпанануы Залескай і Марыі Уладзіміраўны Кітавай, якія працавалі разам з Васілём Макаравічам, ён заўсёды быў эталонам прыстойнасці. А дабрыва і сумленнасць — гэта і наогул у яго ў крыві...

Мікалай БАЛЫШ,

г. Ашмяны.

Галоўны трэнер мінскага «Дынама», заслужаны трэнер СССР
Э. В. Малафееў.

уладкавацца перад сваёй экранамі. Мінскае «Дынама» ўпэўнена ішло да чэмпіёнства.

Пазней, восенню, каманда разграміла маскоўскі «Спартак» і стала чэмпіёнам СССР, заваявала залатыя медалі! Гэта была перамога беларускага футбола, перамога ўсіх беларускіх заўятараў, маіх слухачоў і гледачоў. І трошчкі, хочацца думаць, — мая.

У выніку гульні ў футбол, маёй каментатарскай працы, напісаліся тры апавесці — «Заварожаны мяч», «Пенальці» і «Удар залатоў бутсы».

Алесь КАМАРОЎСКІ,
першы беларускамоўны футбольны каментатар,

г. Мінск.

«Кантроль цэн павінен быць дзейсным»

У Савец Рэспублікі ўчора прайшла нарада на чале з Наталляй КАЧАНАВАЙ, прысвечаная кантролю цэн у краіне. У склад рабочай групы ўвайшлі прадстаўнікі мясцовых выканкамаў. Сенатары ў штотыднёвым рэжыме праводзяць маніторынг цэн па краіне, задзейнічаючы сваіх памочнікаў для максімальнага ахопу гандлёвых пунктаў.

— На пасяджэнні прысутнічаюць спецыялісты, якія адпрацоўвалі пастанову. Таксама мы запрасілі кіраўнікоў і прадстаўнікоў найбуйнейшых гандлёвых сетак нашай краіны, — паведаміла Старшыня Савета Рэспублікі. — Вельмі важна, каб быў выкананы загад кіраўніка краіны аб недапушчальнасці росту цэн. Кантроль павінен быць дзейсным: справядлівыя цэны, як адзначаў Прэзідэнт. Разам з тым мы надаём мясцовым органам улады паўнамоцтвы, якія дазваляць ім сумесна з міністрамі пры неабходнасці мець магчымасць павысіць цану на той ці іншы від тавараў, але абгрунтаваўшы рашэнне.

Наталля Качанова падкрэсліла, што рашэнне аб павышэнні цэн на тавары павінна абавязкова ўзгадняцца з Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю, каб пазбегнуць неправамерных сітуацый.

Арына КАРПОВІЧ.

Дзеля нацыянальных інтарэсаў

На пасяджэнні экспертнага савета, якое адбылося пад кіраўніцтвам Старшыні Савета Рэспублікі Наталлі Качанавай, разгледзелі законапраекты, якія рэгулююць развіццё грамадзянскай супольнасці, работу палітычных партый і грамадскіх аб'яднанняў.

Праекты законаў ужо неаднаразова абмяркоўваліся ў Савец Рэспублікі, у тым ліку на экспертным савец з удзелам сенатараў, дэпутатаў, кіраўнікоў палітычных партый, грамадскіх аб'яднанняў. Па выніках нарады, якая адбылася ў кіраўніцтва дзяржавы 30 жніўня, гэтыя законапраекты былі дапрацаваны.

У праекце закона, які рэгулюе развіццё грамадзянскай супольнасці, раскрытае арганізацыйна-катэгарыяльны апарат, замацоўваюцца прынцыпы, задачы, формы ўзаемадзеяння дзяржаўных органаў (арганізацый) з грамадзянскай супольнасцю. Такім чынам, устанавіваюцца арганізацыйныя, палітыка-прававыя і інфармацыйныя асновы ўзаемадзеяння ўлады і суб'ектаў грамадзянскай супольнасці.

Асноўнай умовай рэгістрацыі і дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў, палітычных партый павінны стаць іх канструктыўныя, партнёрскія адносіны з уладай. Менавіта з уладай, а не з дзяржавай. Будзе гэта партыя або царква, яны існуючыя ўнутры дзяржавы і складаюць адзінае цэлае.

Члены экспертнага савета падтрымліваюць праект закона і лічаць, што ён будзе садзейнічаць належнаму ўцягненню грамадзян у прыняцце значных грамадска-палітычных і сацыяльна-эканамічных рашэнняў, павышэнню ўзроўню адказнасці суб'ектаў грамадзянскай супольнасці, а таксама прывічэнню неабходных навыкаў па ажыццяўленні канструктыўнай грамадска-палітычнай дзейнасці, накіраванай на абарону і прасоўванне нацыянальных інтарэсаў Рэспублікі Беларусь.

Вераніка КАНЮТА.

З ВЫЕЗДАМ НА МЕСЦА

ТЭМА ТЫДНЯ

3 якімі пытаннямі прыходзілі людзі да сенатараў падчас адзінага дня прыёму

Ва ўсіх раёнах Мінскай вобласці на мінулым тыдні прайшоў адзіны дзень прыёму грамадзян. Члены Савета Рэспублікі сустрэліся з людзьмі, каб выслухаць

іх праблемы і прапановы. Якія менавіта пытанні ўзнімаліся падчас размовы сенатараў з жыхарамі Міншчыны — у нашым падрабязным аглядзе.

• Салігорск

Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНАВА правяла прыём у Салігорскім райвыканкаме. Сярод ключавых праблем была тэма ЖКГ, таксама людзей хвалілі пытанні аховы здароўя і працаўладкавання. Усе звароты былі ўзяты на кантроль і перададзены ў адпаведныя органы, некаторыя пытанні былі вырашаны адрозна падчас прыёму.

Адна з надзённых тэм зваротаў — праблемы інвалідаў. Жыхар Салігорска Яўген Леанідавіч звярнуўся да Наталлі Качанавай з просьбай аб дапамозе ва ўстаноўцы і абслугоўванні пад'ёмніка для людзей з інваліднасцю ў шматкватэрным жылым доме. Ад салігарчанкі Кацярыны Сяргееўны прагучала просьба вырашыць пытанне

з пабудовай жылля для сем'яў з дзецьмі-інвалідамі. У сваю чаргу, Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла, што неабходна звярнуць асаблівую ўвагу на выдзяленне жылля такім сем'ям.

Грамадзяне звярталіся да Наталлі Іванаўны і з пытаннямі медыцынскага абслугоўвання. Так, жыхарка Салігорска Валянціна Сяргееўна ўжо чатыры гады не можа трапіць на аперацыю па пратэзаванні тазасцегнавога сустава. Адрозна падчас прыёму грамадзянін Наталля Качанова патэлефанавала міністру аховы здароўя: «Зробім. Міністр у курсе вашай праблемы, абавязкова разбяромся», — запэўніла Валянціну Сяргееўну Старшыня Савета Рэспублікі.

Валянціна Мікалаеўна прыйшла на прыём з наступнай праблемай: яе сын атрымаў траўму на рабоце — разрабіў абедзве ступні, ад работаўца сям'я не

атрымала ні кампенсацыі, ні аплаты медыцынскіх паслуг. У мужчыны двое непаўналетніх дзяцей, але пасля траўмы ён не можа знайсці работу. Групу па інваліднасці яму таксама не даюць. «Вашу сітуацыю возьмуць на кантроль у Міністэрстве аховы здароўя. Па гэтых пытаннях мы вам дапаможам», — абнадзеіла жанчыну Наталля Качанова.

Спікер верхняй палаты парламента адзначыла, што ў Салігорску дастаткова моцная медыцынская база. Але зыходзячы з вынікаў прыёму, пытанні ў грамадзянін ёсць і іх неабходна вырашаць:

— Патрэбна больш пільная ўвага медыцынскіх работнікаў да такіх пытанняў. Мяркую, праблемы будуць вырашаны ў найкарацейшы тэрмін і людзям свечасоава акажуць медыцынскую дапамогу.

(Заканчэнне на 8-й стар.)

3 ВЫЕЗДАМ НА МЕСЦА

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

Папулярнай тэмай падчас прыёму ў Старшыні Савета Рэспублікі сталі пытанні ЖКГ. Прагучалі скаргі на рэгулярныя засоры ў каналізацыі, стан вясковых дарог, працяканне даху. Салігарчанін Анатоль Міхайлавіч паскардзіўся на работу каналізацыйнай сістэмы ў доме, а таксама прапанаваў заняцца азелененнем раёна. Азнаёміўшыся з сітуацыяй, Наталля Качанова дала парад старшыні Салігорскага райвыканкама Андрэю Жайловічу: «Трэба стварыць органы мясцовага самакіравання. У кожным доме павінна быць старшыня дамавога савета або камітэта, які будзе працаваць з людзьмі».

Жыхар гарадскога пасёлка Чырвоная Слабада звярнуўся да Наталлі Іванавы з просьбай дапамагчы ў вырашэнні пытання з рабочымі месцамі. Алену Лукашэвічу ў брацтва хваліваў стан дарог — яны прыходзяць у неспрыдатнасць пасля трактароў, а таксама баршчэўнік, што расце ўздоўж дарог. Грамадзянка паскардзілася і на праблему атрымання талонаў да ўрача жыхарамі вёскі: аўтобус у Салігорск ходзіць толькі адзін раз на тыдзень, таму людзям складана трапіць на прыём у паліклініку.

Старшыня Савета Рэспублікі, звяртаючыся да мясцовых улад, даручыла разабрацца ў сітуацыі: «У жыхароў вёсак, дзе аўтобус ходзіць раз на тыдзень, павінна быць магчымасць трапіць да ўрача».

Акрамя таго, падчас прыёму прагучалі просьбы аб вырашэнні зямельных пытанняў, аднаўленні работы лазні і адкрыцці крамы ў аграгарадку Крывічы, выплаце зароботнай платы за аказаныя паслугі.

Падсумоўваючы вынікі, Наталля Качанова адзначыла, што сярод агучаных грамадзянскіх пытанняў былі і тыя, якія неабходна ўрэгуляваць заканадаўча. Што датычыцца Салігорска, спікер падкрэсліла: горад дастаткова малады, і асноўныя праблемы, з якімі сутыкаюцца людзі, звязаныя з ЖКГ:

— Ёсць пытанні, якія адразу мясцовыя органы ўлады, старшыня райвыканкама ўзялі на кантроль. І я ўпэўненая, што ўсё будзе зроблена хутка і аператыўна, — адзначыла Старшыня Савета Рэспублікі.

• Вілейка

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццям Віктар ЛІСКОВІЧ правёў прыём у Вілейцы. З выездам на месца парламентарый разгледзеў у прысутнасці жыхароў зварот, які датычыўся капітальнага рамонтна ў адным з жылых дамоў горада (на фота). Прышлі на прыём і актыўныя грамадзяне, што звярнуліся да сенатара з прапановай арганізацыі экскурсіі ў вайсковыя часці, а таксама стварэння ваенна-патрыятычных клубоў і базе раённых ваенных камісарыятаў. Цікавіла заўнікоў і магчымасць стаць удзельнікамі праекта «Цягнік Памяці» ў 2023 годзе.

• Любань

Жыхароў Любані цікавілі пытанні якасці вады, добраўпарадкавання прыдамавых тэрыторый, працаўладкавання, а таксама вырашэння зямельных спрэчак. Прыём праводзіў старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовага самакіравання Міхаіл РУСБІ.

У ходзе прыёму парламентарый сустрэўся з жыхарамі як Мінскай, так і Магілёўскай абласцей. Адзін з заўнікоў прыйшоў на прыём, каб выказаць асабістую падзяку Наталлі Качановай за садзейнічанне ў вырашэнні яго праблемы адносна гарачага водазабеспячэння.

• Старыя Дарогі

Сустрэчу з жыхарамі Старых Дарог правёў старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Сяргей СІВЕЦ. Парламентарый былі разгледжаны пытанні, датычныя абслугоўвання і эксплуатацыі жыллёвага фонду, мытнага дэкларавання транспартных сродкаў, а таксама дзейнасці праваахоўных і мытных органаў.

• Мядзел

Сенатар Каліна КАПУЦКАЯ разгледзела актуальныя для грамадзян пытанні, звязаныя з магчымасцю ўстаноўкі электраканвектара ў жылым доме, аднаўлення водазабеспячэння ў вёсцы Канстанцінава, аднаўлення міжабласнога аўтобусага маршруту, ахоўных мерапрыемстваў, датычных возера Белае. Жыхары вёскі Пасынкі звярнуліся да парламентарыя з прапановай палепшыць умовы прыродакарыстання прыбарэжнай зоны Нарачанскай групы азёр.

• Слуцк

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Таццяна РУНЕЦ правяла прыём грамадзян у Слуцку. Парламентарый разгледзела пытанні рамонтна і эксплуатацыі жыллёвага фонду, аплаты жыллёва-камунальных паслуг, землекарыстання, медыцынскага абслугоўвання, выкарыстання сямейнага капіталу, налічэння пенсіі.

— Я спецыяльна запрасіла на свой прыём кіраўнікоў арганізацый, якія па абавязку службы павінны вырашаць надзённыя пытанні грамадзян без валакіты і залішняй бюракратыі, — адзначыла Таццяна Рунец. — Гэтыя патра-

баванні да работы з насельніцтвам ужо неаднаразова сфармуляваны кіраўніком дзяржавы. Фармальнае і аб'якавае стаўленне да зваротаў грамадзян недапушчальнае.

• Барысаў і Крупкі

Падчас прыёму ў гэтых раёнцэнтрах парламентарый Алена ЗЯБЛІКАВА выслухала звароты грамадзян, якія былі звязаны з зямельнымі спрэчкамі, капітальным рамонтна пад'езда, платы за газ, страчаных зберажэнняў, атрымання пенсіі і выплаты зароботнай платы. З многімі заўнікамі Алена Зяблікава сустрэнецца ўласна па месцы жыхарства, каб дэталева разабрацца ў праблеме.

• Лагойск і Смалявічы

Падчас прыёму ў Лагойскім і Смалявіцкім райвыканкамах парламентарый Дзмітрый БАСКАЎ разгледзеў шэраг пытанняў, звязаных з аховай канстытуцыйных правоў грамадзян, працоўнага зносін, ліцэнзавання, увядзення ў строй аб'ектаў жыллёвага фонду і іншымі сацыяльна значымі сферамі.

• Мар'іна Горка

Сенатар Алег ДЗЯЧЭНКА правёў прыём у Пухавіцкім райвыканкаме. Жыхары раёна звярнуліся да парламентарыя з пытаннямі, датычнымі сацыяльнага і культурнага развіцця горада, падтрымкі грамадскіх ініцыятыў, удасканалення культурна-масавай і патрыятычнай работы з насельніцтвам, дзейнасці камунальных службаў, аплаты жыллёва-камунальных паслуг, якасці дарог і вулічнага асвятлення.

У сваю чаргу, Алег Дзячэнка падкрэсліў, што, у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам, зробіць усё магчымае, каб разабрацца ў сітуацыі і вырашыць выяўленыя праблемы.

Арына КАРПОВІЧ.

• Мінскі раён

Член Савета Рэспублікі, старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Наталля ЯКУБІЦКАЯ прыняла грамадзян у Мінскім райвыканкаме. Людзі звярталіся па самых розных пытаннях.

Святаслаў Фёдаравіч папрасіў пасадзейнічаць наконт уладкавання дарожнага пакрыцця. Мужчына пражывае на вуліцы Алібегава ў Мінску разам з жонкай, старэнькай маці, сястрой і трыма малымі пляменнікамі. На участку паміж дамамі № 17 і № 19 няма асфальтавага пакрыцця, а гэта ўсяго каля ста метраў. Святаслаў Фёдаравіч нават рабіў падсыпку за свой кошт. Ды з цягам часу пясак выдзьмула. Куды толькі ні звяртаўся заўнік са сваёй праблемай, але паўсюль атрымліваў адпіскі.

Выслухаўшы спецыялістаў, парламентарый параіла разгледзець у бюджэце на 2023 год фінансаванне рамонтна гэтага ўчастка. «Затраты невялікія, а людзям будзе зручней хадзіць і камфортней жыць», — сказала Наталля Якубіцкая.

Ларыса Уладзіміраўна атрымала ў 2008 годзе ў спадчыну ад бацькоў участак, аформіла дом на сябе, а ў 2016-м атрымала тэхпаспарт, але ў садовае таварыства не ўступала. Як сцвярджае жанчына, у райвыканкаме згубілі арыгінал даведкі. У сувязі з гэтым яна не можа аформіць права ўласнасці, распарадзіцца маёмасцю.

Наталля Якубіцкая запэўніла заўніцу, што сама патэлефануе ў Бюро тэхнічнай інвентарызацыі наконт згаданай паперы. Няхай толькі Ларыса Уладзіміраўна выбера для сябе зручны час для наведвання БТІ.

Не абышлося, як заўсёды, без суседскіх спрэчак. І гэта, бадай, самыя складаныя пытанні. Людзі не хочуць пачуць адзін аднаго. Наталля Якубіцкая раіла ім памірыцца, не псаваць нервы адзін аднаму. І некаторыя, сапраўды, задумаліся над яе словамі. Жанчына са Слуцкага раёна пагадзілася, што час заканчваць вайну — здароўе даражэй. Разам з тым, старшыня Мінскага раённага Савета дэпутатаў Наталлі Жук, старшыням сельсаветаў, на тэрыторыі якіх жывуць бакі канфлікту, Наталля Віктараўна даручыла выехаць на месца і пагутарыць з імі паасобку. А аб выніках сустрэчы — праінфармаваць яе асабіста.

Варта дадаць, што да сенатара звярнуліся заўнікі са сталіцы, іншых рэгіёнаў Міншчыны. Але ў асноўным былі заўнікі з Мінскага раёна. Усяго Наталля Якубіцкая прыняла трынаццаць чалавек. Грамадзянка з Жодзіна, інвалід, што запісалася на прыём, не змагла прыехаць. Наталля Віктараўна патэлефанавала жанчыне сама, выслухала яе праблемы, пракансультавала. Прыняла яна і тых людзей, якія прыйшлі без папярэдняга запісу.

— Калі людзі прыйшлі, то мы павінны іх пачуць, выслухаць, — падкрэсліла парламентарый. — Мы нацэльваем людзей на тое, што гатовы ўзаемадзейнічаць, вырашаць праблемы ў межах бюджэту, магчымага фінансавання. Мы не аб'якаем таго, што не можам выканаць. Але пытанне бярэцца на кантроль з тым, каб пры першай магчымасці яго вырашыць.

Усё прайшло вельмі эмацыянальна. Многія пытанні былі вырашаны на месцы разам са старшынёй райсавета, старшынямі сельвыканкамаў. Усе пытанні ўзятыя на кантроль. Некаторыя заўнікі атрымалі кансультацыі. А многія прыйшлі падзяліцца нялёгкімі жыццёвымі сітуацыямі, дзе не трэба быць падключачы адміністрацыйны рэсурс. Такіх грамадзян Наталля Якубіцкая ўважліва выслухала, паспачувала, дала парады.

На прыёме прысутнічала член Маладзёжнага парламента пры Нацыянальным сходзе Рэспублікі Беларусь, старшыня камісіі па міжнародных справах Аліна Рацькова. Дзяўчына — студэнтка чацвёртага курса факультэта міжнародных адносін. Аліна бывае на прыёмах грамадзян, якія вядуць старэйшыя калегі, вучальныя, набіраецца вопыту. «Разглядаць разам з Наталляй Якубіцкай пытанні, што хваляюць людзей, — гэта добрая практыка, якая ўплывае на мяне як на маладога парламентарыя», — сказала Аліна.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ЗВЯЗДА

«КАЛІ ДА НАС ЗВЯРТАЮЦА ЛЮДЗІ, МЫ ДАКЛАДНА РАЗУМЕЕМ, У ЯКІМ КІРУНКУ ТРЭБА ПРАЦАВАЦЬ»

Вынікі работы сенатараў са зваротамі грамадзян падвялі ў Фаніпалі

У Фаніпалі адбылося выязное пашыранае пасяджэнне Прэзідыума Савета Рэспублікі. Падчас яго сенатары падвялі вынікі работы са зваротамі грамадзян у Мінскай вобласці за студзень—жнівень бягучага года. Парламентарны падзялілі ўласным досведам вырашэння праблем жыхароў сталічнага рэгіёна, а таксама абмеркавалі кірункі далейшай работы. Як адзначыла Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНОВА, вынесенае на разгляд пытанне знаходзіцца на пастаянным кантролі не толькі ў Савеце Рэспублікі, але і ў цэлым па краіне:

— Работа з людзьмі, разуменне, чым яны жывуць, вельмі важныя для нас. Мы павінны дакладна разумець і адчуваць іх настрой. Там, дзе мы можам дапамагчы, мы павінны дапамагчы. Наш асноўны прыярытэт і задачы, якія мы выконваем, накіраваны на людзей, іх камфорт і дабрабыт. Больш за 80 % пытанняў, якія паступаюць да нас на разгляд, датычацца мясцовых органаў улады. Астатнія 20 % — гэта пытанні, якія мы павінны ўрэгуляваць заканадаўча. Працуючы з людзьмі, мы атрымліваем зваротную сувязь, дзякуючы якой бачым, якія праблемы найбольш актуальныя для кожнага раёна, горада і рэгіёна. Калі да нас звяртаюцца людзі, мы дакладна разумеем, у якім кірунку трэба працаваць, калі мы ўносім змяненні ў заканапраекты або распрацоўваем новыя, — падкрэсліла Наталля Качанова.

Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла, што адзіны дзень прыёму грамадзян, які прайшоў

у сталічным рэгіёне 5 кастрычніка, дазволіў мясцовым органам улады паглядзець з боку на вынікі сваёй работы:

— Члены Савета Рэспублікі і дэпутаткі корпус павінны штомесяц праводзіць прыёмы па асабістым пытаннях, працуючы з людзьмі. У нашай краіне даўно дзейнічае закон «Аб зваротах грамадзян» і тыя людзі, якія павінны па абавязку службы знайсці мацца яго выкананнем, яны ім займаюцца. Праўда, некаторыя паспылюцца на чалавечы фактар, калі чалавек па сваім характары не вельмі любіць працаваць з людзьмі. Але гэтага ў нас не павінна быць ні ў дзяржслужачых, ні ў дэпутатаў, ні ў чыноўнікаў на месцах. Ты павінен пераступіць праз сябе і зрабіць усё для таго, каб выслушаць чалавека. Часам мы бачым: так, сапраўды, ёсць фармалізм. Проста далі адказ, дзе прапісалі нормы законаў, якія дзейнічаюць у нашай краіне. Але чалавек жа сам іх ведае, ён просіць дапамогі ў межах закона. І дапамагчы яму — наш абавязак, — звярнула ўвагу Наталля Качанова.

Сёння існуе дастаткова шырокі пералік узаемадзеяння грамадзян з парламентарыямі. Так, першыя могуць скарыстацца электронным зваротам або тэлефоннай лініяй. Адмыслова для спрашчэння працэдур была арганізавана тэлефонная лінія ў новым фармаце — званок ад спікера па папярэднім запісе. На рэгулярнай аснове праводзяцца сустрэчы з працоўнымі калектывамі і насельніцтвам, у тым ліку на дыялогавых пляцоўках. Аб гэтым падчас выязнога пашыранага пасяджэння паведаміў **загадчык адрэсаваных лістоў са зва-**

ротамі грамадзян і ўнутраным кантролі Сакратарыята Савета Рэспублікі Максім ШЭКО.

У сваю чаргу, Наталля Качанова адзначыла, што найбольш актыўныя грамадзяне маюць магчымасць трапіць на пасяджэнне экспертнага савета пры Савеце Рэспублікі, каб выказаць свае прапановы і паспрыць прыняццю адпаведнага заканапраекта:

— Адрпрацоўваючы заканапраект па аграэкатурызме, мы запрашалі людзей, што прыходзілі на прыём і звярталіся са сваімі адпаведнымі праблемамі. Гэта значыць, мы сёння не проста прыязджаем выслушаць людзей, але мы актыўна далучаем іх да вырашэння гэтых праблем, для таго, каб вызначыць, наколькі праблема актуальная для таго ці іншага рэгіёна, для жыхароў краіны ў цэлым. Заўсёды радуе тое, што людзі актыўныя, і гэта праўда. Яны прыходзяць, расказваюць не толькі пра свае асабістыя праблемы, але кажуць, якія перажываюць за сваю малую радзіму, што зчынілася тая ці іншая ўстанова, як трэба развіваць іх рэгіён, як трэба берачы і сумеснымі намаганнямі рабіць усё для таго, каб уладкаваць, наведзі парадка ў тым ці іншым аграпрадку ці пасёлку. Гэта выдатна.

Падчас правядзення выязнога пашыранага пасяджэння Старшыня Савета Рэспублікі скіравала ўвагу на забеспячэнне жыллёў сем'яў з дзецьмі-інвалідамі. Наталля Качанова адзначыла, што праблему будаўніцтва кватэр для гэтай катэгорыі неабходна вырашаць з зацікаўленымі вядомствамі:

— Арэнднае жыллё — гэта адна справа, але людзі хочучь будаваць уласнае жыллё. Нам трэба

адрпрацаваць дадзенае пытанне. Мы таксама павінны інтэграваць такіх людзей у грамадства, ствараць інклюзіўнае асяроддзе, — дадала яна.

Старшыня Савета Рэспублікі падкрэсліла, што мясцовыя органы ўлады здольныя дапамагчы грамадзянам адразу, каб вырашэнне праблемы займала як мага менш часу, а заяўнікі атрымлівалі станоўчы вынік. **Старшыня Дзяржынскага райвыканкама Максім ЛЫСЕНКА** адзначыў, што жыхароў раёна ў першую чаргу цікавяць пытанні ЖКГ: якасць аказаных паслуг і абыходжанне камунальнымі ахдомамі, ремонт, будаўніцтва і ўтрыманне дарог, а таксама добраўпарадкаванне населеных пунктаў. У сваю чаргу, **старшыня Фаніпальскага сельвыканкама Уладзімір ЛОБАЧ** падзяліўся вопытам супрацоўніцтва з насельніцтвам: у раёне індывідуальнай жыллёвай забудовы жыхары выступілі з ініцыятывай добраўпарадкавання спартыўнай пляцоўкі на месцы рэкультываванага кар'ера, які не выкарыстоўваўся па прызначэнні. Сельвыканкам разам з жыхарамі правёў пяць суботнікаў, у выніку якіх было пабудавана пляцоўка плошчай 45 «сотак», а таксама распрацаваны тыпавы праект. Ён прадугледжвае міні-футбольнае поле, зону варкаўту і дзіцячую гульнявую пляцоўку. Плануецца, што будаўніцтва аб'екта скончыцца сёлета.

Абмяркоўваючы вынікі работы са зваротамі грамадзян, сенатары адзначалі, што акрамя пытанняў ЖКГ, людзей таксама цікавіць тэма працаўладкавання і выплаты заробатнай платы. **Старшыня Мінскага абласнога аб'яднання прафсаюзаў**

Віктар МАЛІНОЎСКІ паведаміў, што працэнт нядобраасмысленных кіраўнікоў, якія несвоечасова выплываюць заробак, невялікі:

— У першым паўгоддзі бягучага года ў ходзе праверак і маніторынгу арганізацый асабліва ўвага аддавалася пытаннем тэрміну і перыядычнасці выплаты заробатнай платы, своечасовасці выплаты заробку звольненым работнікам. Па-ранейшаму прыярытэтнымі напрамкамі работы прафсаюза з грамадзянамі застаюцца пытанні аховы працы, прававыя жыллёва-бытавыя пытанні, санаторна-курортнае абслугоўванне і матэрыяльная падтрымка.

Па выніках выязнога пашыранага пасяджэння Прэзідыума Савета Рэспублікі **старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Наталля ЯКУБЦКАЯ** адзначыла, што ў рэгіёнах назіраецца высокая ступень доверу людзей да мясцовай улады:

— Сумесна з кіраўнікамі структурных падраздзяленняў раёна падчас прыёму грамадзян у Мінскім раёне частку пытанняў мы адразу вырашылі на месцы. Асноўныя пытанні, якія хвалюць людзей, — работа галіны жыллёва-камунальнай гаспадаркі, будаўніцтва, ремонт і добраўпарадкаванне дарог у вобласці, а таксама паляпшэнне жыллёвых умоў шматдзетных сем'яў і сем'яў з дзецьмі-інвалідамі. Хачу адзначыць вялікую працу органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў рабоце з грамадзянамі. Мы і надалей будзем працягваць супрацоўніцтва з людзьмі, таму што разумеам важнасць і значнасць гэтай работы.

Арына КАРПОВІЧ.

НАЙЛЕПШЫ Ў СВЕЦЕ СКАРБ

Дэпутаты Брэсцкага аблсавета абмеркавалі пытанне захавання гісторыка-культурнай спадчыны

Гэта выязная сесія невыпадкова праходзіла ў Іванаўскім раёне. На ёй — два дзясяткі аб'ектаў, уключаных у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў нашай краіны. Маюцца на ўвазе помнікі архітэктуры, археалогіі, нематэрыяльныя каштоўнасці. Да апошніх, напрыклад, аднесена тэхналогія вырабу драўлянага бондарскага посуду ў горадзе Іванава і вёсцы Рылавічы.

Уводзінамі ў тэму стала наведванне, агляд, сустрэчы з захавальнікамі каштоўнасцяў і традыцый. Дэпутаты наведвалі адзіную ў краіне школу бондарства — гэта Іванаўская дзіцячая школа мастацтваў народнай дэкаратыўна-прыкладнай творчасці. Яна ж з'яўляецца першым дзіцячым мастацтвавым цэнтрам прэміі Прэзідэнта Беларусі «За духоўнае адраджэнне». І гэта не проста ўстанова дадатковай адукацыі, школа дае магчымасць захаваць унікальнае для краю майстэрства.

Іванаўцы займаліся бондарствам вядомы. У XVI стагоддзі мясцовыя ўмельчы рабілі посуд нават для каралеўскага двара. І рэдкі выпадак — мастацтва ў натуральным выглядзе падтрымлівалася амаль да

канца XX стагоддзя. Але ж, пэўна, да гэтай пары згасла б, каб не энтузіясты — тагачасныя загадчыкі раённага аддзела культуры Уладзімір Шэлеяговіч і яго аднадумец Васіль Голік, які стаў першым дырэктарам школы бондарства. Яе арганізавалі на базе мастацкай майстэрні раёна. Школе сёння больш за 20 гадоў, адбылося 19 выпускаў, рамёствам авалодала амаль чатыры сотні падлеткаў. Дзеці займаюцца тры гады, некаторыя потым звязваюць жыццё з дрэвапрацоўкай.

Супрацоўнікі школы запэўнілі дэпутатаў, што старадаўнія рамёствы ніколі не знікнуць у Іванаўскім краі, бо тутэйшыя людзі ўмеюць цаніць і захоўваць традыцыі продкаў.

Не маглі абмінуць народныя выбранныкі асабліва і непаўторны Моталь. Апошнім часам многія ў краіне і за яе межамі ведаюць і мастэчка па гастронамічным фестывалі «Мотальскія прысмакі». І недарэмна, тутэйшая «Вясельная караваяная традыцыя» таксама атрымала статус нематэрыяльнай спадчыны. Дарэчы, удзельнікі сесіі мелі магчымасць паглядзець фрагмент гэтага абраду. Але ў Моталі і матэрыяльныя славутасці шмат. У іх ліку дом Хаіма Вейцмана. А нядаўна з'явілася кампазіцыя драўляных скульптур і алея Аляксандра Мінюка. Цікавыя праекты прапануе Мотальскі музей народнай творчасці. Адным словам, у Моталі ёсць што паглядзець і паказаць.

Іванаўшчына, як вядома, малая радзіма Напалеона Орды. Раней у райцэнтры ўстанавілі помнік знакамітаму землярэ. А потым пачалася работа па ўзвядзенні карціннай

галерэі ў Варацэвічах. Па сутнасці, гэта цэлы музейны комплекс, якім гонарацца жыхары вёскі. У пачатку XXI стагоддзя на месцы былой школы пачалі збіраць калекцыю, звязаную з імем мастака і кампазітара. А пакінуў знамяніты зямляк нямаля, адны дакументальныя граворы і акварэлі, сёння нібы фотаздымкі. Па іх рэстаўратары Беларусі, Польшчы, Літвы, Украіны аднаўляюць разбураныя помнікі. Работы майстра архітэктурнага пейзажа дапамаглі ў адраджэнні палацаў у Нясвіжы, Міры, Косаве. У музейным комплексе знаходзяцца копіі карцін. А з увядзеннем у эксплуатацыю сядзібнага дома ва ўрочышчы Чырвоны Двор, які, дарэчы, адраджалі таксама па граворам мастака, стала магчымым сказаць, што імя Напалеона Орды вернута на радзіму.

На Іванаўшчыне адноўлены тры пункты геадэзічнай

У Іванаўскай дзіцячай школе мастацтваў традыцыі і навукі мясцовых бондараў перадаюць новаму пакаленню.

дугі Стрэў — у вёсках Шчакоцк, Ляскавічы, Асаўніца — аб'екты Сусветнай гісторычнай спадчыны ЮНЕСКА. І тут яшчэ шмат цікавага. Увагу наведвальнікаў апошнім часам нязменна прыцягвае адзін з новых аб'ектаў, што павяліўся ў ваколіцы вёскі Махро, — стаянка штаба Пінскай партызанскай брыгады, якая стала сумесным праектам мясцовай улады і суб'ектаў гаспадарання раёна.

Старшыня Брэсцкага абласнога Савета дэпутатаў Юрый НАРКЕВІЧ высока ацаніў работу органаў кіравання і самакіравання

раёна па захаванні гісторычнай спадчыны. Ён адзначыў, што ў раёне ўмеюць шанаваць гісторыю, беражліва ставяцца да спадчыны, прыкладваюць шмат намаганняў, каб слаўтасці падтрымліваліся ў належным стане.

Удзельнікі сесіі, сярод якіх былі старшыні раённых Саветаў, займелі цікавыя і карысныя досведы ў справе падтрымання гісторыка-культурных каштоўнасцяў. Апошнім у вобласці налічваецца 773, з іх 21 — нематэрыяльны. Наш абавязак, як сучаснікаў, — захаваць іх.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ВЫХАВАННЕ ПРАЗ СЯМЕЙНЫЯ ГІСТОРЫІ

Дэпутаты Магілёўскага гарсавета сабралі ўспаміны беларусаў пра ваеннае мінулае іх продкаў

Большасць гэтых гісторыяў напісана менавіта школьнікамі. Ініцыятарам праекта выступіла дэпутат Магілёўскага гарсавета Галіна БЯЛЯВА, а калегі па прадстаўнічай уладзе яе падтрымалі. Летась быў выдадзены першы том успамінаў, а нядаўна дэпутаты прэзентавалі другі. Гэта выданне яны прысвяцілі Году гістарычнай памяці. Тыраж невялікі, усяго 200 экзэмпляраў, але пэўна колькасць кніг перададзена ў школы, якія актыўна далучыліся да праекта.

Ідэя рэалізаваць праект прыйшла Галіне Бялявай, калі яна пабывала на шостым Усебеларускім народным сходзе. Прызнаецца, што, калі Прэзідэнт казаў пра пошуку новых формаў патрыятычнага выхавання, ужо ведала, з чаго пачне. Яна, завуч магілёўскай школы № 34, гісторык па адукацыі, ад сваіх вучняў неаднойчы чула цікавыя сямейныя гісторыі пра вайну. Прычым не толькі пра франтавікоў, а пра самых звычайных жыхароў, якія знаходзіліся пад акупацыяй. Думка занатаваць гэтыя гісторыі ўжо даўно круцілася ў галаве. Вярнуўшыся ў свой горад, дэпутат наведвала шэраг магілёўскіх школ, дзе агучыла падрабязнасці размовы на Усебеларускім народным сходзе і папрасіла падтрымаць яе ініцыятыву. Літаральна праз некалькі дзён у яе назбіраўся ўжо не адзін дзясятка ваенных сямейных гісторыяў.

Два тамы пад агульнай назвай «Вялікая Айчынная вайна: сямейныя гісторыі» аб'ядналі пад вокладкамі біяграфіі 1050 сем'яў, іх суправаджаюць каля трох тысяч фота, зробленых у аднолькавым жаўтаватым колеры пад рэтра. Гэта своеасаблівы псіхалагічны момант, які дапамагае перанесці ў атмасферу тых гадоў. У гэтых гісторыях не менш болю, чым у іншых, звязаных з вайной. Гартаеш кнігу і разумеш, што нічога не прайшло, што рана жывая. І на фоне апошніх падзей яна яшчэ больш паглыбілася і абвастрылася.

Нядаўна Галіна Бялява пачула ад калегі Аляксандра Корзуна гісторыю пра яго дзёда, які пайшоў у 18 гадоў ваяваць і загінуў на тэрыторыі Польшчы. Тры гады таму сям'я нарэшце адшукала яго магілу. Хацелі з'ездзіць туды, каб завезці зямлі з магілы маці, якая гаравала па сыне ўсё жыццё, але цяпер гэта немагчыма. Для сям'і гэта трагедыя.

— Я яшчэ раз пераканалася, што мы зрабілі добрую справу, — кажа Галіна. — Не ў нашых сілах захаваць помнікі, якія зносяць у недружалюбных нам краінах, але мы можам увекавечыць імяны тых, хто перажыў жах вайны, на старонках кнігі. А разам з імі — і іх родных, бо пішам, з якой сям'і быў чалавек, успамінаем яго бацькоў, братоў, сяцёр, дзяцей — паказваем гісторыю сям'і ў трох, нават чатырох, а то і пяці пакаленнях. Расказваем і пра тых, хто перадаў інфармацыю. Складаем нешта нахштат радаводу, каб сённяшняе пакаленне ведала свае карані. Гэта вельмі важна.

Работа зроблена каласальная. Галіна Бялява з педантычнасцю гісторыка правярае кожны факт, адсочвала, каб усё адпавядала рэчаіснасці.

— Напрыклад, людзі пішуць, што падзеі ў канкрэтным месцы адбыліся 27 чысла, а там у гэты момант немцаў яшчэ не было, яны прыйшлі пазней. Або блятаюць канцлагер і гета. Прыходзілася гэтыя моманты ўдакладняць. Адна жанчына расказала, што яе дзед быў у партызанах. А я падняла дакументы, і аказалася, што ён быў там усяго некалькі дзён, дапамагаў па гаспадарцы. Яна засмуцілася: «Значыць, мой дзед не герой?» А я знайшла інфармацыю, што ён ваяваў у дзеючай арміі і загінуў пад Кенігсбергам! Жыццё аддаў за Радзіму!

Бывала і такое, што ў сям'і акрамя імя, імя па бацьку і прозвішча продка наогул нічога не ведалі. Галіна Бялява садзілася за камп'ютар і адшуквала часам такія дакументы, якія сведчылі, што гэты чалавек быў выключнай мужнасці. Людзі, дзякуючы праекту, даведваліся пра падрабязнасці, якія цалкам мянялі іх уяўленні пра роднага чалавекі і наогул пра вайну.

Хто скажаў, што подзвіг абавязкова павінен быць гучны? Ну ці не геранія жанчына, якая перажыла вайну і захавала жыццё пяці сваіх дзецяў? І гэта нягледзячы на голад, холад, бамбёжкі. Вайна не ведае літасці ні да каго. Па сутнасці, усе беларусы, якія перажылі вайну, — героі. Нават дзеці. Яны далі жыццё мірнаму пакаленню. На жаль, вельмі часта сям'я ва ўяўленні сучасных падлеткаў абмяжоўваецца бацькамі, сёстрамі, братамі, дзядулямі

і бабулямі — тымі, хто жыве побач. Але сям'я — гэта ўсе родныя, у тым ліку і тыя, што жылі раней. І пра іх таксама трэба ведаць, лічыць дэпутат.

Гэтыя веды пашыраюць межы такіх сакральных паняццяў, як Радзіма, Айчына. Пачынаеш разумець, што за імі стаяць не толькі канкрэтыя населены пункт, дом, сям'я. Гэта яшчэ і продкі, якія жылі на гэтай зямлі і абаранялі яе.

— Нашы кнігі дапамагаюць успомніць пра гэта, — адзначае ініцыятар праекта. — Мы дагтуль на сувязі з тымі, хто прыслаў нам свае гісторыі. Кніга пазнаёміла нас з людзьмі розных узростаў, сацыяльнага становішча. Шмат сям'яў узялося за аднаўленне біяграфіі сваіх продкаў. Родныя, якія раней не мелі стасункаў, пачалі тэлефанаваць адзін аднаму. Наш праект аб'яднаў іх, у тым ліку і з дзецямі. На прыкладзе сваіх продкаў яны цяпер ведаюць, якія подзвігі дзеля Радзімы здзяйснялі іх родныя ў 16 гадоў.

Работа па зборы гісторыяў працягваецца. Дэпутаты гарсавета, калі сустрэюцца з насельніцтвам, прапагандуюць праект. Да яго ўжо далучыліся жыхары іншых абласцей і нават краін далёкага замежжа.

Старшыня Магілёўскага гарсавета Максім ГУРЫН, які асабіста прыклаў намаганні, каб знайсці спонсараў для выдання гэтых кніг, лічыць, што яны будуць запатрабаваныя.

— Тут і гісторыя, і патрыятызм, і сям'я — тое, што блізка кожнаму, — кажа ён. — Героі кнігі не нейкія там вядомыя асобы, мы прымалі гісторыі ад усіх, хто хацеў расказаць пра сваю сям'ю. Некаторыя пісалі

за сваіх бацькоў, дзядоў. Я таксама напісаў пра сваіх продкаў. Маці плакала, калі расказвала мне пра іх. Стаўка на школьнікаў рабілася невыпадкова. Яны пайшлі з пытаннямі да дарослых, тыя ў сваю чаргу — да сваіх родных, каб удакладніць інфармацыю. У першую кнігу ўвайшлі ў асноўным успаміны магіляўчан. Для другой збіралі гісторыі з усёй вобласці. Зварнуліся па дапамогу ў інстытут развіцця адукацыі, былі разасланы лісты ва ўсе ўстановы адукацыі, і шмат хто далучыўся. Тыраж выдання абмежаваны, але мы збіраем алічбаваць гэтыя кнігі, каб да іх быў доступ у якасці большай колькасці людзей.

Між тым Галіна Бялява працуе сёння яшчэ над адным выданнем для школьнікаў — па абароне Магілёва.

— Такага яшчэ не было, — запэўнівае яна. — Дзеціям складаць чытаць навуковыя працы, а я зрабіла матэрыял лаканічны і максімальна ілюстраваны. Інфармацыя будзе падавацца тэзісна. Закране падзеі з 22 чэрвеня 1941 года, калі пачалася вайна, і закончыцца 26 ліпеня гэтага ж года, калі завяршыўся абарона Магілёва. Усё там будзе ў QR-кодах. Калі я, напрыклад, пішу, што 24 чэрвеня быў надрукаваны ў газетах верш «Свяшчэнная вайна» — гімн абароны Айчыны, дзіця зможна навестці тэлефон на пазначаны туды QR-код, і песня загучыць. Па такой жа схеме будзе падавацца ўся інфармацыя. Кніга ўжо існуе ў чарнавіках — засталася вычытаць яе і перадаць на рэцэнзію кандыдатам навук па гісторыі і педагогіцы. Жадаю, каб адзнаку гэтай рабоце далі высокакампетэнтныя спецыялісты.

Дэпутат Галіна Бялява зацікаўлівае школьнікаў тэмай вайны яшчэ і праз пошукавую дзейнасць. Дзякуючы ёй у Магілёве пры абласным гісторыка-патрыятычным пошукавым клубе «Віктру» існуе пошукавы атрад «Т-34», які аб'яднаў школьнікаў сямі ўстановаў адукацыі горада. Цікаваць працягваюць нават тыя маладыя людзі, якія ўжо закончылі школу. Яны працягваюць прыязджаць на пошукавыя вахты і працуюць побач з настаўнікамі, якія калісьці натхнілі іх на гэта. Галіна Бялява пераканана, што выхаванне сваім прыкладам самае правільнае і дзейснае. Нездарма два яе сыны таксама ўдзельнічаюць у ваенных раскопках. Імкнучца адпавядаць сваёй няўрымслівай маці.

Нялі ЗІГУЛЯ.
Фота аўтара
і з архіва Галіны БЯЛЯВАЙ.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15

ад 17 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар
КАРЛЮКЕВІЧ
Аляксандр Мікалаевіч.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

АДРАС РЕДАКЦЫІ:

220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 311 17 35;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларусь Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804. Нумар падпісаны ў 19.30
11 кастрычніка 2022 года.

ТЕХНОБАНК
 ОАО «Технобанк»
 220002, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Кропоткина, 44.
 Телефон +375 17 283 15 10

Форма 1

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
на 1 октября 2022 года
 Наименование банка: ОАО «Технобанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	Пункт примечаний	2022 год	2021 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		175 187	117 196
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		635	430
4	Средства в Национальном банке	1103		162 013	105 345
5	Средства в банках	1104		164 541	93 682
6	Ценные бумаги	1105		54 541	54 503
7	Кредиты клиентам	1106		321 934	342 371
8	Производные финансовые активы	1107		237	156
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		2	2
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		21 109	21 129
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		1 355	1 382
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		3 021	3 194
13	Отложенные налоговые активы	1112		36	51
14	Прочие активы	1113		2 262	3 725
15	ИТОГО АКТИВЫ	11		906 873	743 166
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
17	Средства Национального банка	1201		-	5 745
18	Средства банков	1202		4 677	283
19	Средства клиентов	1203		699 123	604 393
20	Ценные бумаги банка	1204		16 392	29 689
21	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		22 149	10 863
24	ВСЕГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	120		742 341	650 973
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
26	Уставный фонд	1211		11 463	11 463
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		9 632	9 039
29	Фонд переоценки статей баланса	1214		16 482	14 409
30	Накопленная прибыль	1215		126 955	57 282
31	ВСЕГО собственный капитал	121		164 532	92 193
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		906 873	743 166

Форма 2

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ
на 1 октября 2022 г.

Наименование банка: ОАО «Технобанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	Пункт примечаний	2022 год	2021 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		34 419	26 737
2	Процентные расходы	2012		15 668	12 251
3	Чистые процентные доходы	201		18 751	14 486
4	Комиссионные доходы	2021		33 518	29 428
5	Комиссионные расходы	2022		14 049	13 868
6	Чистые комиссионные доходы	202		19 469	15 560
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		360	33
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	(349)	(135)	
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		88 564	20 095
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		408	1 056
11	Чистые отчисления в резервы	207		(6 066)	5 138
12	Прочие доходы	208		1 026	1 383
13	Операционные расходы	209		39 979	32 068
14	Прочие расходы	210		1 751	3 531
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		92 565	11 741
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		22 316	2 262
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		70 249	9 479

Председатель Правления **Д.Ю. Грузицкий**
 Главный бухгалтер **Н.А. Кузьмицкая**

Дата подписания: 06 октября 2022 г.

Данная отчетность размещена на странице интернет-сайта <https://tb.by/about/bank/finance>

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 11 от 31.12.2013 г. УНП 100706522

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже имущества унитарного предприятия «Белкоопвнешторг Белкоопсоюза»

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов № 2022.4.002.00117 по продаже имущества на электронной торговой площадке ETPVIT.BY по адресу: <https://etpvit.by>

Продавец: Торговое унитарное предприятие «Белкоопвнешторг Белкоопсоюза» 220024, г. Минск, промузел Колядичи, ул. Бабушкина, 62, каб. 215, тел. +375 17 3887621.

Организатор, Оператор электронной торговой площадки ETPVIT.BY: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63, +375 (44) 709-55-52, e-mail: uyn74@mail.by, <https://etpvit.by>.

Дата и время проведения электронных торгов 27 октября 2022 г. в 09.00 (по времени на сервере ЭТП ETPVIT.BY).

Лот № 1. Капитальное строение с инв. номером 500/С-13013241, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/б, общей площадью: 2196 кв. м, наименование – здание административного корпуса лит. Д 3/К, назначение – здание административно-хозяйственного, составные части и принадлежности отсутствуют.

Обращения: кредитный договор № 5010200209 от 30.10.2020 (ОАО «Белгоспромбанк»), запрет совершения регистрационных действий (предписание № 70122/45369 от 08.08.2022, и/л 70120006917). Запрет на совершение регистрационных действий будет снят при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона.

Капитальное строение с инв. номером 500/С-29347, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/1, общей площадью 3349 кв. м, наименование – Литер 3 7/К здание административно-бытового корпуса, назначение – здание административно-хозяйственного, составные части и принадлежности отсутствуют.

Обращения: кредитный договор № 5010200209 от 30.10.2020 (ОАО «Белгоспромбанк»), запрет совершения регистрационных действий (предписание № 70122/45369 от 08.08.2022, и/л 70120006917). Запрет на совершение регистрационных действий будет снят при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона.

Капитальное строение с инв. номером 500/С-16715, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/5, общей площадью 1346 кв. м, наименование – Литер Г 1/К Здание склада, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, составные части и принадлежности отсутствуют.

Обращения: кредитный договор № 5000390520 от 27.05.2020 (ОАО «АСБ Беларусбанк»), кредитный договор № 5000200622 от 28.06.2022 (ОАО «АСБ Беларусбанк»), запрет совершения регистрационных действий (предписание № 70122/45369 от 08.08.2022, и/л 70120006917). Запрет на совершение регистрационных действий будет снят при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона.

Капитальное строение, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/7, общей площадью 7,0 кв. м, наименование – проходная, назначение – здание неустояченного назначения.
Капитальное строение, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/6, общей площадью 98,9 кв. м, наименование – туалет подземный и гаражи, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта.

Капитальное строение, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/6, общей площадью 37,5 кв. м, наименование – гараж на 2 легковых автомобиля, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта.
Капитальное строение с инв. номером 500/С-13013243, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30 (ВПК-1 – ВПК-19), протяженностью 19,5 м, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – хозяйственно-питьевая водопроводная сеть.

Наружные сети теплотрассы (инв. № 0000016В), теплотрасса с теплоточной станцией (инв. № 0000016В), Наружные электросети (инв. № 00000594В), Оборудование трансформаторных станций (00000156В), расположенные по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30.

Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-13013241, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30 (КЗС-1, КЗС-29 (суц.)), протяженностью 398,2 м, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – хозяйственно-бытовая канализационная сеть.

Капитальное строение с инвентарным номером № 500/С-13013242, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30 (КЗС-1, КЗС-29 (суц.)), протяженностью 468,2 м, назначение – сооружение специализированное коммунального хозяйства, наименование – ливневая канализационная сеть.

Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 50000000003000037 по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30 (право постоянного пользования).

Нач. цена: 11 070 432,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 1 107 043,20 бел. руб.

Лот № 2. Капитальное строение с инв. номером 500/С-19967, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/4, общей площадью 2898,0 кв. м, наименование – Р-склад, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ.

Обращения: кредитный договор № 5010200209 от 30.10.2020 (ОАО «Белгоспромбанк»), запрет совершения регистрационных действий (предписание № 70122/45369 от 08.08.2022, и/л 70120006917). Запрет на совершение регистрационных действий будет снят при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона.

Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-6041, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/8, общей площадью 130,9 кв. м, наименование – склад, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад.

Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 50000000003000037 по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/8, общей площадью 225 936,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 225 936,00 бел. руб.

Лот № 3. Капитальное строение с инв. номером 500/С-29336, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/2, общей площадью: 3213 кв. м, наименование – И 1/К Склад, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, составные части и принадлежности отсутствуют.

Обращения: кредитный договор № 5000390520 от 27.05.2020 (ОАО «АСБ Беларусбанк»), кредитный договор № 5000200622 от 28.06.2022 (ОАО «АСБ Беларусбанк»), запрет совершения регистрационных действий (предписание № 70122/45369 от 08.08.2022, и/л 70120006917). Запрет на совершение регистрационных действий будет снят при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона.

Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 50000000003000037 по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30 (право постоянного пользования).
Нач. цена: 1 735 668,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 173 568,00 бел. руб.

Лот № 4. Капитальное строение с инв. номером 500/С-22147, расположенное по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30/8, общей площадью: 4888 кв. м, наименование – здание послесного корпуса Литер Е1/К, назначение – здание неуста-

новленного назначения, составные части и принадлежности отсутствуют.

Обращения: кредитный договор № 1210501121 от 30.11.2021 (ОАО «АСБ Беларусбанк»), запрет совершения регистрационных действий по отуждению (предписание № 6/н от 13.12.2019, и/л 70119004086). Запрет на совершение регистрационных действий будет снят при условии перечисления покупателем денежных средств за приобретенный предмет аукциона.

Имущество расположено на земельном участке с кадастровым номером 50000000003000037 по адресу: г. Минск, пер. Велосипедный 2-й, 30 (право постоянного пользования).

Нач. цена: 4 069 440,00 бел. руб. с учетом НДС 20 %. Задаток: 406 944,00 бел. руб.

В составе лота имеются обременения в виде аренды. Ознакомиться с условиями договоров аренды можно у представителя торгового унитарного предприятия «Белкоопвнешторг Белкоопсоюза» Махаевой Людмилы Николаевны, контактные телефоны: 8 (017) 311-24-41, 8 (029) 687-06-18.

Повторные электронные торги проводятся в порядке, установленном Регламентом организатора и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» - «etpvit.by».
Для участия в повторных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом, зарегистрированным на ЭТП по электронной почте: <https://etpvit.by>, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП. Срок внесения задатка и время окончания приема заявлений и прилагаемых документов по электронным торгам: до 16.00 26.10.2022.

Задаток по электронным торгам перечисляется оператору электронных торгов по р/с: № BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБбанк». г. Минск. БИК МТБКВY22, УНП 330477566, код операции – 40901. Получатель – ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Условия повторных электронных торгов: Победитель торгов (претендент на покупку) обязан: в течение 10 (десяти) раб. дней с даты проведения электронных торгов возместить затраты на организацию и проведение электронных торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; расходы Продавца на проведение независимой оценки, оплату услуги Оператора ЭТП согласно прежнему, размещенному на сайте ЭТП; подписать договор купли-продажи предмета электронных торгов в течение 15 (пятнадцати) раб. дней с даты проведения электронных торгов; оплатить предмет электронных торгов в следующем порядке: если между продавцом и покупателем (победитель торгов либо претендент на покупку) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов можно ознакомиться на сайте ЭТП ETPVIT.BY, по электронной почте: <https://etpvit.by>. Имущество бывшее в употреблении. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения торгов, отказаться от проведения торгов. Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни с 09.00 до 16.00 по месту нахождения имущества по предварительному согласованию с Продавцом: Абрамко Вячеслав Владимирович, +375 29 751 77 74.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ по продаже имущества унитарного предприятия «Белкоопвнешторг Белкоопсоюза»

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов № 2022.4.002.00119 по продаже имущества на электронной торговой площадке ETPVIT.BY, по адресу: <https://etpvit.by>

Продавец: Торговое унитарное предприятие «Белкоопвнешторг Белкоопсоюза» 220024, г. Минск, промузел Колядичи, ул. Бабушкина, 62, каб. 215, тел. +375 17 3887621.

Организатор, Оператор электронной торговой площадки ETPVIT.BY: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63, +375 (44) 709-55-52, e-mail: uyn74@mail.by, <https://etpvit.by>.

Дата и время проведения повторных электронных торгов 27 октября 2022 г. в 09.00 (по времени на сервере ЭТП ETPVIT.BY).

Лот № 1. Кап. строение с инв. № 255/С-15441 по адресу: Витебская обл., Браславский р-н, Слободковский с/с, аг. Слобода, ул. Ленинская, 35А, общей площадью 803,8 кв. м, наименование: здание магазина, назначение: здание специализированное розничной торговли, составные части и принадлежности: пристройка, покрытие участка 1, участок 2, подпорная стена на земельном участке с кад. № 220888126601000497 площадью 0,1774 га по адресу: Витебская обл., Браславский р-н, Слободковский с/с, аг. Слобода, ул. Ленинская, 35А (право аренды), целевое назначение зем. участка – для обслуживания здания магазина. Движимое имущество: стол письменный, инв. № 0000882746 – 1 шт., урна металлическая, инв. № 0000181102 – 2 шт., охр.-пожар-сигнализация, инв. № 0000181227 – 1 шт., стол хозяйственный, инв. № 0000181338 – 1 шт., отгульничник, инв. № 0000181355 – 3 шт., котел отопительный, инв. № 0000181375 – 1 комплект, замок навесной, инв. № 0000181395 – 9 шт., урна для сбора батареек, инв. № 0000181443 – 1 шт., прилавок глухой, инв. № 0000181715 – 6 шт., сейф металлический, инв. № 0000199286 – 2 шт., замок врезовой, инв. № 0000199287 – 5 шт., прилавок остекленный, инв. № 0000199393 – 7 шт., раковина керамическая на пьедестале, инв. № 0000199436 – 1 шт., светильник 1-ламповый, инв. № 0000199441 – 2 шт., шкаф для хранения дневного света 2-ламповый, инв. № 0000199449 – 2 шт., шкаф дверная металлическая, инв. № 0000199455 – 6 шт., радиаторы отопления, инв. № 0000199456 – 1 шт., весы циферблатные, инв. № 0000199458 – 1 шт., решетка металлическая оконная малая 0000199506 – 4 шт., решетка металлическая оконная большая, инв. № 0000199507 – 16 шт., стол письменный однотумбовый, инв. № 0000199509 – 1 шт., куб, инв. № 0000199525 – 1 шт., стеллаж деревянный 1-ярусный, инв. № 0000199526 – 1 шт., стол кассира, инв. № 0000199795 – 1 шт., инв. № 0000199749 – 1 шт., банет, инв. № 0000199747 – 2 шт., система видеонаблюдения (монитор старого образца, видеорегистратор, камера вн. – 3 ед, камера нар. – 1 ед.), инв. № 0000199752 – 1 шт., горка металлическая малая, инв. № 0000199752 – 1 шт., прилавок деревянный, инв. № 0000199754 – 4 шт., прибор пожарной сигнализации старого образца, инв. № 0000199755 – 1 шт., кондиционер Ballu большой 0000199757 – 1 шт., кондиционер Ballu, инв. № 0000199758 – 1 шт., светильник дневного света, инв. № 0000199762 – 1 шт., прилавок на металлических ножках, инв. № 0000199768 – 2 шт., светильник настенный, инв. № 0000199777 – 2 комплекта, шкаф для одежды однодверный, инв. № 0000199780 – 1 шт., шкаф для одежды двухдверный, инв. № 0000199783 – 1 шт., шкаф двухдверный, инв. № 0000199784 – 1 шт., ведро пластмассовое, л. инв. № 0000199792 – 2 шт., стол кассира, инв. № 0000199795 – 1 шт., стеллаж деревянный на 3 полки по пролета, инв. № 0000199797 – 2 шт., шкаф электрический большой, инв. № 0000199800 – 3 шт., перила металлические, инв. № 0000199812 – 2 шт., козырек пластиковый, инв. № 0000199816 – 2 шт., вывеска «Аэрион», инв. № 0000199829 – 1 шт., стеллаж деревянный (2 пролета), инв. № 0000199843 – 1 шт., шкаф деревянный старого образ-

ца, инв. № 0000199845 – 1 шт., режим работы пластиковый световой, инв. № 0000199847 – 1 шт., светильник люстра на 4 плафона, инв. № 0000199849 – 22 шт., горка пристенная торговая на 4 полки, инв. № 0000199850 – 9 шт., стол для тканей, инв. № 0000199851 – 2 шт., подиум деревянный 5,0x15 м, инв. № 0000199852 – 2 шт., подиум деревянный 5,0x2 м, инв. № 0000199853 – 1 шт., зеркало 1,4*0,6 м, инв. № 0000199854 – 1 шт., оборудование металлическое для ковки, инв. № 0000199855 – 1 шт., инв. № 0000199856 – 1 шт., прилавок деревянный для гвоздей старого образца, инв. № 0000199857 – 1 шт., стелд «Электронные отходы», инв. № 0000199858 – 1 шт., трап деревянный, инв. № 0000199859 – 16 шт., доска информации, инв. № 57930 – 1 шт., трап деревянный, инв. № 6332 – 9 шт.

Движимое имущество находится по адресу: Витебская обл., Браславский р-н, Слободковский с/с, аг. Слобода, ул. Ленинская, 35А.
Нач. цена: 234 003,52 бел. руб. с учетом НДС 20 %.
Задаток: 23 400,35 бел. руб.

Повторные электронные торги проводятся в порядке, установленном Регламентом организатора и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» - «

Карысныя парады

Ці ведаеце вы, што з усёй дэкаратыўнай касметыкі самае кароткае жыццё ў сродкаў для вачэй? Ужо пасля першага карыстання тушшу на шчотачцы застаюцца мікробы, якія былі на вейках. З кожным новым макіяжам іх становіцца больш. Звычайна тэрмін прыдатнасці тушы — ад трох да шасці месяцаў з моманту адкрыцця. Калі вы выкарыстоўваеце той жа цюбік тушы, што і год таму, лепш хутчэй ад яго пазбавіцца. Расказваем, як карыстацца тушшу для веек, каб не нанесці шкоду вачам.

КАБ НЕ НАШКОДЗІЦЬ ВАЧАМ...

Павысілі цэны на лекі? Можна паскардзіцца

«Гарачая тэлефонная лінія» для прывіш паведамленняў аб павышэнні цэн на лекавыя прэпараты адкрыта ў «Дзяржфармнаглядзе».

На нумар +375 17 271-20-34 можна паведаміць інфармацыю аб павышэнні цэн на лекавыя прэпараты суб'ектамі гаспадарання, якія рэалізуююць лекавыя сродкі. Патэлефанаваўшы на дадзены нумар, трэба ўказаць найменне аптэкі, адрас яе знаходжання, найменне лекавага прэпарату і яго кошт.

Інфармацыя прывіш паведамленняў да будніх дняў з 8.30 да 17.00.

Звесткі, якія паступаюць, будуць аператыўна правяраны і выкарыстаны пры правядзенні кантрольных мерапрыемстваў.

Нагадаем, Міністэрства аховы здароўя сваім лістам ад 07.10.2022 уварло маратарый на павышэнне цэн на лекавыя сродкі, вырабы медыцынскага прызначэння, медыцынскую тэхніку і медыцынскія паслугі.

АДПУЖВАЦЬ ІНФЕКЦЫІ І НЕ ТОЛЬКІ

Цікава, што ў дэкаратыўнай касметыкі — два прадкі, і абодва яны ніякага дачынення да прыгажосці не маюць. Старажытныя людзі выкарыстоўвалі фарбу, каб адпудзіць злых духаў і напалохаць ворагаў у бітве, зліцца з навакольнай прыродай і для рытуальных дзеянняў. А ў Старажытныя Егіпце туш спачатку выкарыстоўвалі ў якасці прафілактыкі інфекцыйных захворванняў вачэй.

Па насценных малюнках у егіпецкіх храмах відаць, што фараон і яго жонка часта карысталіся густой чорнай падводкай для вачэй і цэнямі. Туш і цэны на аснове сурмы, маляхту (карбанат медзі), розных соляў свінцу і кінавары (сульфіт ртуці) забівалі ўзбуджальнікі інфекцыі. Таму першая касметыка была даволі-такі атрутнай, бяспечная туш для вачэй з'явілася ў сярэдзіне XIX стагоддзя — гэта быў сухі сродак з вугальнага пылу і вазеліну.

У 1939 годзе Элена Рубінштэйн прыдумала водаўстойлівую туш на аснове шкіпінару. Вейкі не гублялі адфарбоўку нават пры купанні, але пах быў не вельмі

прыемны, ды і алергія на туш узнікала досыць часта. У 1958 годзе усё тая ж Элена Рубінштэйн прапанавала звыклую для нас туш у тубе, якую наносілі маленькім ёршыкам, уманцэраваным у вечка.

У ЧЫМ ШКОДА?

Сучасныя віды тушы для веек замест шкіпінару ўтрымліваюць алейныя эмульсіі, воск і ваду. У іх вытворчасці часта выкарыстоўваецца пчаліны воск, які лічыцца найбольш бяспечным. З алейў звычайна ўжываюць мінеральны, ланалін, алей семени лёну, касторавы, эфірны алей эўкаліпта і часам кунжутны. Таньня маркі тушы ўтрымліваюць, зразумела, не натуральныя, а сінтэтычныя кампаненты з высокамолекулярных хімічных злучэнняў.

— Туш не нанясе асаблівай шкоды толькі ў тым выпадку, калі правільна яе здымаць і выконваць правільны гігіены. Для гэтага патрэбен спецыяльны крем, касметычнае малачко ці міцэлярная вада, — папярэджае **валеаляг Мінскага абласнога цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Жанна АЛЯКСАНДРАВА**. — І не забывайце

кожныя тры месяцы мяняць туш, бо ў шчотачцы могуць пасліцца мікробы і бактэрыі, яны і выклікаюць непажаданыя хваробы і раздражненне скуры. Больш шкоднай з'яўляецца водаўстойлівая туш, ёю трэба карыстацца толькі ў выключных выпадках, а ад штодзённага прымянення такой тушы трэба адмовіцца. Здымаць яе трэба спецыяльнай вадкасцю для водаўстойлівай касметыкі.

Сярод шкодных наступстваў прымянення тушы — рызыка выпадзення веек і ўзнікненне дэрматыту, што бывае пры алергічнай рэакцыі на асобныя кампаненты тушы.

— Каб пазбегнуць пачырваненняў і высыпкі павек, неабходна перададце вакол вачэй нанесці крем. Ён засцеража далікатную скуру ад розных траўмаў і хімічных апёкаў, — раіць медык.

ЯК ЗАХОЎВАЦЬ?

Змываць туш мылам нельга, рабіць тое варта спецыяльнай вадкасцю для зняцця макіяжу або касметычным тонікам. Таксама неабходна ведаць, як захоўваць туш і кантраляваць тэрмін прыдатнасці, які ўказваецца на ўпа-

коўцы. Ні адным прадуктам нельга карыстацца па яго заканчэнні. Звычайна на касметыцы ставяць дзве даты — тэрмін прыдатнасці і тэрмін захоўвання. І калі першае значэнне — дата, пасля якой прадукт становіцца небяспечны для здароўя, то другое значэнне паказвае, колькі можна захоўваць туш пасля адкрыцця ўпакоўкі. Акрамя ўсіх тэрмінаў, трэба назіраць за тушшу: яе нельга выкарыстоўваць, калі змянілася кансістэнцыя або з'явіўся непрыемны пах.

Туш не любіць гарачыні і празмернага холаду, які прамых сонечных прамянёў. Касметычка ў тумбацы або шафе — нейтральнае і ўтульнае для яе месца. Сонечнае падаконе ці аўтамабіль, які вы пакідаеце на адкрытай стаянцы, — непрыдатныя варыянты. У ваннай пакоі таксама не рэкамендуецца захоўваць касметыку. Сохне або прыводзіць у непрыдатнасць яна і каля крыніц цяпла.

Калі выкарыстоўваць туш і фарбы з умацавальнымі інгрэдыентамі і разнастайнымі балызамі, шкоды вейкам не будзе. Галоўнае — не забываць перад сном здымаць макіяж і даваць адпачынак вейкам.

Добрай ночы!

ЯК ПЕРАМАГЧЫ БЯССОННІЦУ?

Часам парушэнні сну доўжацца ўсяго некалькі дзён і праходзяць самі па сабе. Гэта востры стан, прычынай якога сталі яркія падзеі, напрыклад хвалюючае выступленне на канферэнцыі ці іспыты. У іншых выпадках бяссонніца набывае ўстойлівы характар. Хранічнае расстройтва сну звязана з больш глыбокімі псіхалагічнымі або фізіялагічнымі праблемамі. Такі дыягназ ставіцца, калі бяссонніца ўзнікае тры разы на тыдзень на працягу месяца і больш. Якія прычыны гэтага і як палепшыць свой сон, мы разбіраліся разам з урачом-псіхіятрапейтам Мінскага гарадскога клінічнага цэнтра псіхіятрыі і псіхіятрыі Марыяй МАШЭЙ.

Каб заснуць, варта цалкам расслабіцца. Бяссонніца ўзнікае на фоне залішняй актыўнасці мазгавых працэсаў. Вось асноўныя прычыны парушэння сну ў дарослага чалавека.

✓ **Дрэнная гігіена сну:** пастаяннае скоўванне біялагічных рытмаў, тлустая ежа перад сном, дрэнна праветраванае памяшканне, прагляд тэлевізара, выкарыстанне планшэтаў, смартфонаў і іншых прыбораў з выпраменьваннем сіняга спектра.

✓ **Саматычныя захворванні:** бяссонніца можа быць звязана з такімі хваробамі, як бранхіяльная астма, цукровы дыябет, тырэацікаіоз, анкалогія і іншыя.

✓ **Хваробы псіхікі:** трывожныя расстройства, дэпрэсіі і нейрозы — частыя прычыны парушэння сну.

✓ **Прыём лекавых сродкаў:** побочным эфектам некаторых прэпаратаў з'яўляецца парушэнне сну.

✓ **Хранічны стрэс:** пастаянныя жыццёвыя цяжкасці або ўнутрыасобасныя, міжасобасныя канфлікты, псіхалагічныя траўмы.

✓ **Алкоголь, кава і нікацін:** гэтыя прадукты з'яўляюцца стымулятарамі. Калі вы ўжываеце іх перад сном, хутчэй за ўсё, гэта тое, з чым звязана парушэнне сну. Алкоголь можа дапамагчы вам заснуць, аднак ён парушае сон на глыбокіх стадыях. З-за гэтага сон становіцца паверховым і адбываюцца частыя абуджэнні.

✓ **Пажылы ўзрост:** сталыя людзі ў большай ступені схільныя да бяссонніцы. Гэта звязана са зніжэннем фізічных актыўнасці, вялікай колькасцю хранічных захворванняў і лекаў, зменамі ў сацыяль-

най сферы. Акрамя таго, пажылыя людзі схільныя да дэпрэсіі, станаў з хранічным болям і начнымі пазывамі да мочаспускання.

✓ **Жаночы пол:** менструальны цыкл і перыяд менапаўзы прыводзяць да гармональных зрухаў, якія могуць парушаць сон. Бяссонніца таксама сустракаецца пры цяжарнасці.

ШТО ПАЛЯПШАЕ СОН?

Што ж можа дапамагчы пазбавіцца ад бяссонніцы? Найперш захаванне правільнаў гігіены сну.

— Пэўныя гадзіны для сну — аснова яго гігіены. Арганізм прывыкае да засынавання ў пэўны час. Нават калі вы на пенсіі,

не працуеце ці любіце паляжаць у выхадныя да паўдня, гэты элемент з'яўляецца дастаткова важнай і неабходнай звычайкай. Парушэнне біялагічных рытмаў часта можа прыводзіць да бяссонніцы, — кажа Марыя Машэй.

Пры начной бяссонніцы старэйся не спаць на працягу дня. Дзённы сон карысны пры ўмове, што доўжыцца не больш за 30-45 хвілін і не адбываецца на якасці начнога сну.

✓ **Пэўнае месца для сну.** Важна таксама выкарыстоўваць свой ложак па прамым прызначэнні — толькі для сну. Там не варта глядзець тэлевізар, гуляць у тэлефоне, прымаць ежу ці сварыцца. Несвядомыя асацыяцыі з месцам сну могуць уплываць на яго якасць і працягласць.

✓ **Пазбягаць залішняй актыўнасці** за дзве гадзіны да сну. Рэгулярная фізічная нагрузка, асабліва тая, якой займаюцца ў другой палове дня, можа садзейнічаць глыбокаму сну. Аднак вялікія фізічныя нагрузкі менш чым за дзве гадзіны да адыходу да сну здольныя перашкодіць засынаванню і пагоршыць яго якасць.

Кантраляюць сваё **меню** перад сном. Вялікіяе ўжыванне алкаголю менш чым за 4 гадзіны да адыходу да сну.

— Многія людзі памылкова лічаць, што алкаголь паляпшае сон. Нягледзячы на эфект дрымотнасці, які правакуецца алкаголем, праз некалькі гадзін узровень гэтага рэчыва ў крыві зніжаецца, што выклікае павярхоўны сон з частымі абуджэннямі, — папярэджае ўрач. — Такі сон не здольны забяспечыць паўнаватарсны адпачынак, а раніцай вы будзеце адчуваць сябе стомленымі.

Таксама варта пазбягаць **кафеіну**. Яго ўтрымліваюць гарбата і кава, газіраваныя напоі тыпу кока-колы, шакалад. Пажадана пазбягаць цяжкай, салёнай ці салодкай ежы ў вялікай колькасці.

Пазбягайце ў начны час і **яркага святла**. Яно можа быць сігналам для змены цыркадных рытмаў, у выніку чаго парушаецца сон.

✓ **Камфорт.** Неабходна правільна арганізаваць спальнае месца, з максімальным камфортам для расслаблення цела, пакой мусяць добра праветрывацца, тэмпература павінна быць камфортнай.

✓ **Баланс сну і няспання.** Доўгі сон можа прывесці да парушэння балансу. Таксама пасля абуджэння не варта заставацца за нарта доўга ў ложку. Калі сон не надыходзіць на працягу 15-20 хвілін, лепш устаць з пасцелі і заняцца спакойнай дзейнасцю, а потым вярнуцца ў ложак і зноў паспрабаваць заснуць.

Стварайце ўмовы для добрага сну. Напрыклад, цёплая ванна, дзесяць хвілін чытання добрай кнігі, лёгкая музыка дапамогуць расслабіцца. Выкарыстоўвайце заспакаляльныя водары, праветрываўце памяшканне за 20-30 хвілін да сну.

Калі самадапамога не прыносіць дастатковых вынікаў або калі вы хочаце атрымаць хутчэйшы эфект, варта звярнуцца да дапамогу да ўрача. Не трэба з фізічным зацягваць, бо расстройства сну будзе прагрэсіраваць і прыводзіць да знішчэння арганізма.

Здароўе на талерцы

Фрытата для стройнасці

Простыя спосабы атрымаць найлягчэйшыя варыянты сняданку

Дыетолог Ліза Янг назвала пяць найлепшых страў з яек для тых, хто худзе. Яе словы прыводзіць Eat This, Not That!

Па словах дыетолога, можна прыгатаваць фрытату — італьянскую страву з яек з сезоннай гароднінай. Яна рэкамендуе даваць у яе спаржу, цыбулю, чырвоныя салодкі перац і шпінат. Гэтыя прадукты ўтрымліваюць клятчатку і пажыўныя рэчывы, якія спрыяюць пахудзенню, зараджаюць энергіяй і даюць пачуццё сытасці на працягу дня.

Янг асобна згадвае фрытату, прыгатаваную з чырвоным перцам і сырам. Каб зрабіць яе яшчэ больш карыснай, лепш не класці ў страву бекон і іншыя мясныя прадукты, сцвярджае яна. Гэтая парада адносіцца

і да іншых страў з яйкаў. «Чым больш гародніны, тым лепш. Чым менш апрацаванага мяса, тым лепш», — тлумачыць дыетолог.

Яшчэ адна карысная страву з яек — гэта вегетарыянскі амлет з чорнай фасолі. Па словах Янг, ён багаты бялком, які дазваляе доўгі час адчуваць сябе сытым. У сваю чаргу, фасолія багатая растваральнай клятчаткай, якая пераважна больш павольна і ў канчатковым выніку таксама спрыяе насычэнню. Каб прыгатаваць яго, Янг рэкамендуе загарнуць у амлет начыніне з перамяшаных у кухонным камбайне чорнай фасолі, соку лайма, мкену і некалькіх порцый вострай падліўкі.

Чацвёртая страву, на якую варта звярнуць увагу, — гэта, на думку дыетолога, яйкі з грыбамі і шпінатам. Яна сцвярджае, што яе можна прыгатаваць усяго за дзесяць хвілін, пры гэтым кубак гатовага шпінату змяшчае чатыры грамы клятчаткі, а вітамін D у грыбах карысны для кантролю вагі. «Шпінат і грыбы вельмі багатыя на пажыўныя рэчывы і нізкакаларыйныя», — тлумачыць Янг.

Для лягчэйшага варыянта сняданку дыетолог раіць узбіць некалькі яечных бялкоў, змяшаць са шпінатам, памідорамі, соллю і цыбуляй. За восем хвілін, паводле слоў Янг, атрымаецца сытная ежа.

Далёкія сусветы

Няспешная Венера

Агучана прычына яе павольнай хуткасці кручэння

Гэта зрабілі амерыканскія навукоўцы з Каліфарнійскага ўніверсітэта. Высновы апісаны ў артыкуле, апублікаваным у часопісе Nature Astronomy.

На думку супрацоўнікаў універсітэта, гравітацыя такога вялікага аб'екта ў космасе, як планета, здольная прадухіляць кручэнне меншага аб'екта, гэта з'ява называецца гравітацыйнай блакіроўкай. Таму,

лічаць спецыялісты, варта звярнуць асаблівую ўвагу на атмасферу Венеры.

Усяго Венеры для поўнага абароту неабходна 243 дні, гэ-

тая самая павольная планета Сонечнай сістэмы. Вельмі хуткія вятры істотна запавольваюць кручэнне планеты, а таксама аслабляюць гравітацыйнае прыцягненне Сонца. Такое павольнае кручэнне абумоўлівае клімат Венеры, сярэдняя тэмпература якой дасягае каля 462 градусаў Цэльсія.

Больш стараннае вывучэнне гравітацыйнай блакіроўкі Венеры мае важнае значэнне ў далейшых даследаваннях экзопланет, на якія нацэлены будучыя місіі НАСА.

Біялогія з анатоміяй

Я люблю цябе да слёз

Вучоныя даказалі здольнасць сабак плакаць ад шчасця

У сабак павялічваецца выпрацоўка слёз пры станоўчых эмоцыях, напрыклад калі яны сустракаюць гаспадара пасля доўгага расстання. Пра гэта гаворыцца ў даследаванні ветэрынараў з Універсітэта Асабу ў Японіі.

Упершыню навукоўцы заўважылі слёзы на вачах сабакі падчас кармлення ічанюкоў. Яны выказалі здагадку, што гэта звязана з гармонам аксітацынам і правай становіцца эмоцыям.

Ветэрынары правялі эксперымент, паназіраўшы за сустрэчай сабакі з гаспадаром. У ходзе даследавання яны высветлілі, што аб'ём слёзнай вадкасці жывёлы павялічваецца, калі яна сустракае знаёмага чалавека. Пры сустрэчы з незнаёмым аб'ём слёз застаецца нязменным. Затым навукоўцы самастойна павысілі ўзровень аксітацыну

ў сабак, што таксама прывяло да з'яўлення слёз.

Ветэрынары правялі трэці эксперымент, падчас якога прасілі людзей ацаніць фатаграфіі сабак са слязамі на вачах і без іх. Аказалася, што фота са слязамі выклікаюць больш эмоцый. На аснове гэтых вынікаў навукоўцы зрабілі выснову, што слёзы дапамагаюць сабакам устанавіць больш цесную сувязь з людзьмі.

Тэхналогіі будучыні

Корак доступу

Аб свежасці малака — па індикатары на ўпакоўцы

Новая распрацоўка расійскіх вучоных даць магчымасць вызначыць свежасць гэтага і іншых прадуктаў харчавання па колеры індикатара на ўпакоўцы. Пра гэта распавёў эксперт працоўнай групы Нацыянальнай тэхналагічнай ініцыятывы (НТІ) FoodNet Міхаіл Чарны.

«Гаворка ідзе пра шматслойныя адчувальныя плёнкі, якія можна інтэграваць у любую ўпакоўку — у пластыкавую, тэтрапак, у коркі шкляной тары. Пакупнік зможа па колеры індикатара вызначыць, напрыклад, ці не скісла малако», — растлумачыў ён у гутарцы з ТАСС.

Чарны удакладніў, што тэсціраванне новай ўпакоўкі пачнецца ўжо сёлета. Таксама эксперт НТІ паведаміў аб рабоце над тэхналогіямі, якія дазволілі б даведвацца, ці змянялася мінусавая тэмпература замарожаных прадуктаў на працягу ўсяго перыяду захоўвання, ці падвяргаўся прадукт паўторнай замарозцы.

Мяркуюцца, што ўзоры падобнай «разумнай» ўпакоўкі будуць укараняць у 2024 годзе.

Каго мы бачым!

Сюрпрыз пад панцырам

На Галапагоскіх астравах выяўлены новы від чарапах

Навукоўцы знайшлі на самым старым востраве архіпелага Сан-Крыстобаль новы від гіганцкіх чарапах. Аб гэтым паведаміла іспанскае выданне El Pais.

Сёння на востраве жывуць восем тысяч асобін чарапах. Магчыма, яны з'яўляюцца прадстаўнікамі менавіта новага віду, а не Chelonoidis chathamensis (пазвядзі галапагоскай чарапахі), як лічылася раней.

Як адзначае El Pais, навукоўцы ўпершыню наблізіліся да новага біялагічнага адкрыцця ў 2019 годзе. Тады эксперты правялі перапіс асобін чарапах у Сан-Крыстобалі. Яны ўзялі ўзоры тканак і крыві жывёл і правялі генетычныя тэсты. Вынікі не адпавядалі зыходным даным, якія былі атрыманы ў 1906 годзе Каліфарнійскай акадэміяй навук аб відах чарапах на востраве,

вывучаных па шкелетах у пячорах.

«З дапамогай гэтых аналізаў была зроблена выснова, што від, які знаходзіцца ў Сан-Крыстобалі, яшчэ не ідэнтыфікаваны ці яшчэ не быў змешчаны ў таксон (група ў класіфікацыі)», — сказаў адзін з даследчыкаў Дэні Руэда.

Паводле яго слоў, чарапахі прыбярэжнай зоны Сан-Крыстобаль мелі іншы

панцыр, чым чарапахі ў вільготнай зоне, астанкі якіх былі прааналізаваны экспертамі ў мінулым стагоддзі.

Галапагоскія астравы з 1978 года лічацца прыроднай спадчынай чалавецтва. Архіпелаг мае па меншай меры пяць дзеючых вулканаў на 138 тысяч квадратных кіламетраў марскога запаведніка і амаль восем тысяч квадратных кіламетраў наземнага парку.

Начная фея

Рэлаксацыя для мышцаў

Навукоўцы далі парады для якаснага адпачынку

Занятка прагрэсіўнай мышачнай рэлаксацыяй дапаможа чалавеку палепшыць сон і павялічыць яго карысць. Да такой высновы прыйшлі амерыканскія навукоўцы Каліфарнійскага і Прынстанскага ўніверсітэтаў па выніках даследавання.

У эксперыменце прынялі ўдзел 50 чалавек. Ім прапанавалі дзець сон. Перад ім палова з іх слухала дзесяціхвілінны запіс для занятку прагрэсіўнай мышачнай рэлаксацыяй, пры гэтым напружваючы і паслабляючы вялікія групы мышцаў. Іншыя дзесяць хвілін слухала музыку Вольфганга Амадэя Моцарта.

«Тыя, хто займаўся прагрэсіўнай мышачнай рэлаксацыяй, у сне паказалі больш высокую рытмічную актыўнасць правага паўшар'я мозгу, што назіраецца ў добра адпачыўшых людзей. Па сутнасці, прагрэсіўная рэлаксацыя перад сном падтрымала некаторыя аднаўленчыя запатрабаванні, пра якія звычайна кляпоціцца сон. Заняткі прагрэсіўнай мышачнай рэлаксацыяй могуць зрабіць яго больш глыбокім», — прыводзіць выданне словы вядучага доктара даследавання Кэтрын Сайман.

Яна патлумачыла, што здзякучы дзеянню дадзенай тэхнікі падчас сну лепш аднаўляюцца іншыя функцыі, такія як памяць ці эмацыянальнае здароўе. Сайман падкрэсліла, што відэа і аўдыя, у якіх тлумачыцца, як правільна выкарыстоўваць прагрэсіўную рэлаксацыю, можна знайсці ў інтэрнэце.

Прагрэсіўная мышачная рэлаксацыя заснавана на фізіялагічным факце: пасля перыяду моцнага напружання любая мышца аўтаматычна глыбока расслабляецца. Такім чынам, каб дамагчыся глыбокай рэлаксацыі ўсіх шкільных мышцаў, іх трэба адначасова ці паслядоўна моцна напружваць.

Сяргей СТАРЫНАЎ.
Фота з адкрытых крыніц.

Совместное белорусско-российское ОАО «Белгазпромбанк»
220212, г. Минск, ул. Притыцкого, 60/2. Телефон для справок: 120

Данная отчетность опубликована на сайте ОАО «Белгазпромбанк»
www.belgasprombank.by

Бухгалтерский баланс
30 сентября 2022 г.
ОАО «Белгазпромбанк»

Форма 1

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2022 год	2021 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101		126 178	81 838
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		234	324
4	Средства в Национальном банке	1103		671 611	322 254
5	Средства в банках	1104		333 784	332 137
6	Ценные бумаги	1105		730 852	898 381
7	Кредиты клиентам	1106		1 660 460	1 971 548
8	Производные финансовые активы	1107		-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		1 049	854
10	Основные средства и нематериальные активы	1109		200 296	210 051
11	Доходные вложения в материальные активы	1110		386	411
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111		7 418	10 345
13	Отложенные налоговые активы	1112		-	-
14	Прочие активы	1113		31 974	26 097
15	ИТОГО активы	11		3 764 242	3 854 240
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
17	Средства Национального банка	1201		-	74 891
18	Средства банков	1202		746 772	830 484
19	Средства клиентов	1203		2 167 200	2 072 848
20	Ценные бумаги банка	1204		26 319	34 034
21	Производные финансовые обязательства	1205		-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206		-	-
23	Прочие обязательства	1207		23 634	33 581
24	ВСЕГО обязательства	120		2 963 925	3 045 838
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
26	Уставный фонд	1211		348 161	348 161
27	Эмиссионный доход	1212		-	-
28	Резервный фонд	1213		166 147	81 682
29	Фонды переоценки статей баланса	1214		(3 072)	33 250
30	Накопленная прибыль	1215		289 081	345 309
31	Всего собственный капитал	121		800 317	808 402
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		3 764 242	3 854 240

Форма 2

Отчет о прибылях и убытках
за 1-3 квартал 2022 г.
ОАО «Белгазпромбанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2022 год	2021 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		224 691	204 204
2	Процентные расходы	2012		(110 542)	(96 895)
3	Чистые процентные доходы	201		114 149	107 309
4	Комиссионные доходы	2021		95 550	82 123
5	Комиссионные расходы	2022		(27 356)	(19 809)
6	Чистые комиссионные доходы	202		68 194	62 314
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		185	215
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		18	(16 331)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		68 867	14 779
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		-	5
11	Чистый отчисления в резервы	207		(57 772)	(5 317)
12	Прочие доходы	208		18 331	12 110
13	Операционные расходы	209		(129 405)	(109 288)
14	Прочие расходы	210		4 439	5 528
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		78 128	70 902
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		(10 178)	(5 592)
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		67 950	65 310

Председатель правления И.О. Потанова

Главный бухгалтер Н.А. Самусевич

Дата подписания: 5 октября 2022 г.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 8
выдана Национальным банком Республики Беларусь 08.07.2020.
УНП 100429079

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ЭЛЕКТРОННОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. Сайт в интернете: www.cpo.by
Продавец	ОАО «Банк БелВЭБ», 220004, г. Минск, пр-т Победителей, 29
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46. www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов, реализуемый одним лотом:

Лот №	Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.
1	3/4 доли в праве общей долевой собственности на капитальное строение (здание нежилое), инв. номер 333/С-15, общая площадь 599,2 кв. м. Адрес: Гомельская область, г. Калинковичи, ул. Куйбышева, 46	206 225,41
	3/4 доли в праве общей долевой собственности на капитальное строение (здание нежилое), инв. номер 333/С-635, общая площадь 107,3 кв. м. Адрес: Гомельская область, г. Калинковичи, ул. Куйбышева, 46	

Сведения о земельном участке с кадастровым номером 32235010003000395: предоставлен на праве аренды по 27.05.2053 г. общей площадью 0,2552 га (доля в праве 3/4) для размещения объектов промышленности

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 26.10.2022 г. с 10.00 до 12.00.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.

Дата и время окончания приема заявок: по 25.10.2022 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» (www.ipmtorgi.by)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов: 30 календарных дней со дня заключения договора купли-продажи

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 1,8 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) дней после проведения электронных торгов

Предыдущее извещение о проведении электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» 21.09.2022 г.

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия

Контактные данные: Тел.: +375 17-280-36-37; +375 (29)-317-95-42; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorgi.by

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	Унитарное предприятие «Копыльский коопром», 223927, Минская обл., г. Копыль, ул. Заозерная, 82, тел./факс 23-5-71 (801719)
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Адрес ЭТП	www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов: транспортное средство, бывшее в употреблении, расположенное по адресу: Минская обл., г. Копыль, ул. Заозерная, 82

Наименование	Начальная цена с НДС 20 %, бел. руб.	Шаг торгов, бел. руб.
Грузовой фургон-рефрижератор Mercedes-Benz 409 D, рег. знак А1 3515-5, 1987 г. в., инв. № 303	4 031,67	201,59

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ» г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) рабочих дней после проведения электронных торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов: 5 (пять) календарных дней после подписания договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение 5 % от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за один день до наступления даты проведения аукциона

Извещение о предыдущих торгах опубликовано в газете «Звязда» от 19.08.2022 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов: с 11.00 до 13.00 25.10.2022 г.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки в случае, если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема документов: заявки на участие в электронных торгах принимаются на ЭТП «ИПМ-Торги» по 24.10.2022 г. до 17.00

Контактные данные: Тел.: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Управляющая компания холдинга «Бобруйскгазромаш», Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, 5. УНП 70067572
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638, www.ipmtorgi.by

Предмет электронных торгов:

ПОМЕЩЕНИЕ СТОЛОВОЙ (710/D-68145, 2205,2 кв. м, составные части: мощение), Адрес: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, 3-3

Начальная цена лота с НДС 20 % – 315 840,00 бел. руб. (снижена на 60 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета электронных торгов: Если между продавцом и покупателем (победителем) аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и по порядку оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение организатору торгов в размере 2 % от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения торгов

Извещение о проведении предыдущих электронных торгов опубликовано в газете «Звязда» от 31.05.2022

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 27.10.2022 с 11.00 до 12.00.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.

Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 26.10.2022 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные телефоны: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703. УНП 191224638
Продавец	ЧТУП «СТАРОВЕР», г. Фаниполь, ул. Заводская, 94, каб. 84. УНП 690714533
Ликвидатор	ООО «Правовая компания «Делегат», УНП 192660284 (+375 (17) 397-97-79, +375 (29) 697-97-76)

Предмет аукциона (одним лотом)

Деревообрабатывающее оборудование и пиломатериалы в составе 24 единицы:

аспирационная оборудование Nestro, станок строгальный WEINING Unimat U, ленточный делительный станок RAIMANN DVK, станок заточный Winter, инженерная доска мод. Deb Lita Nature (2,954 кв. м), инженерная доска мод. Fishgrat 90 4/1x120x600 сорт Prime (62,64 кв. м), инженерная доска мод. GRANIT (36,3 кв. м), инженерная доска мод. Grey (149,04 кв. м), инженерная доска мод. FLAMMA (232,08 кв. м), инженерная доска мод. Chevron 45 (R/L) Prime (4,32 кв. м), инженерная доска мод. Winter AB (9,417 кв. м), инженерная доска мод. Natura 001 Rustic B (4,544 кв. м), инженерная доска мод. Natura 001 Rustic A1 (6,792 кв. м), инженерная доска мод. Raw Wood Effect Rustic A (7,63 кв. м), инженерная доска мод. Termo Deb Nature (100,296 кв. м), стол 1400x900x750 (2 шт.), тумба 420x500x750 (2 шт.), Махи шкаф 800x360x1780 куб (3 шт.), Махи шкаф 400x360x1780 куб, Махи сегмент 360x360x1780 куб, поргузчик GABELSTAP-LER SID, штапелетник (лиственница) (0,33 куб. м), колья 0,027x0,031x1,5 (лиственница) (4,58 куб. м), колья 0,027x0,031x1,5 (лиственница) (2,17 куб. м)

Местоположение – г. Фаниполь, ул. Заводская, 9а

Начальная цена лота (с НДС 20 %) – 164 814,52 бел. руб.
Шаг аукциона – 8 240,73 бел. руб.

Шаг аукциона Шаг аукциона определяется продавцом в фиксированной сумме, которая не может составлять менее 5 % от начальной цены предмета торгов и не изменяется в течение всего аукциона

Демонтаж, разборка, погрузка и транспортировка предмета аукциона проводится за счет покупателя. Продавец и организатор аукциона не оказывают услуг по демонтажу и вывозу предмета аукциона

Порядок ознакомления: в рабочие дни по предварительному согласованию, тел. +375 (29) 6979776 Антонов В.Н.

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится с использованием системы по порядку продажи имущества ликвидир. юридич. лица с публич. торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидир. юридич. лица»

С подробной информацией о перечне представляемых документов, образцах заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилах проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона ipmtorgi.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY92BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBY2X; УНП 191224638; получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка»

Срок подписания договора купли-продажи – 10 (десять) дней после проведения аукциона

Срок оплаты предмета аукциона: не позднее 10 (десяти) календарных дней со дня проведения аукциона

Победитель аукциона либо единственный участник, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан возместить затраты на организацию и проведение аукциона, а также оплатить вознаграждение организатору аукциона в размере 5 % от цены продажи лота в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, оф. 46

Дата, время начала и окончания приема заявлений с 09.00 12.10.2022 до 17.00 11.11.2022 по тому же адресу

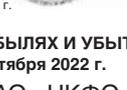
Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 44-704-92-06. E-mail: auction@ipmconsult.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
на 1 октября 2022 г.

Наименование банка: **ОАО «НКФО «ЕРИП»**

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	01.10.2022	01.01.2022
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	-	-
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	1 995	2 042
5	Средства в банках	1104	44 954	30 840
6	Ценные бумаги	1105	2 207	4 378
7	Кредиты клиентам	1106	-	-
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	861	780
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	7 783	8 940
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	-	-
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	-	-
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	2 671	2 934
15	ИТОГО АКТИВЫ	11	60 471	49 914
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	-	-
18	Средства банков	1202	-	-
19	Средства клиентов	1203	1 894	1 988
20	Ценные бумаги банка	1204	-	-
21	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
23	Прочие обязательства	1207	2 527	1 431
24	ВСЕГО обязательства	120	4 421	3 419
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	35 192	28 548
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	1 774	1 310
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	-	-
30	Накопленная прибыль	1215	19 084	16 637
31	ВСЕГО собственный капитал	121	56 050	46 495
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	60 471	49 914

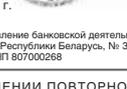
Председатель Правления В.А. Драгун
Заместитель главного бухгалтера – начальник управления бухгалтерского учета и отчетности С.Н. Кандидатова
Дата подписания: 4 октября 2022 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ
на 1 октября 2022 г.

Наименование банка: **ОАО «НКФО «ЕРИП»**

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Сим-вол	01.10.2022	01.10.2021
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	4 875	3 624
2	Процентные расходы	2012	-	-
3	Чистые процентные доходы	201	4 875	3 624
4	Комиссионные доходы	2021	22 510	18 299
5	Комиссионные расходы	2022	6	5
6	Чистые комиссионные доходы	202	22 504	18 294
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	113	8
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	-	-
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	-	-
11	Чистые отчисления в резервы	207	50	39
12	Прочие доходы	208	1 489	1 075
13	Операционные расходы	209	13 087	12 883
14	Прочие расходы	210	337	315
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	15 507	9 764
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	3 880	2 561
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	11 627	7 203

Председатель Правления В.А. Драгун
Заместитель главного бухгалтера – начальник управления бухгалтерского учета и отчетности С.Н. Кандидатова
Дата подписания: 4 октября 2022 г.

Лицензия на осуществление банковской деятельности, выданная Национальным банком Республики Беларусь, № 35 от 29.04.2022 г. УНП 807000268

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР ИНВЕСТИЦИЙ И ПРИВАТИЗАЦИИ» (организатор аукциона, место нахождения: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 321, тел. 017 516-80-61) по поручению Минского филиала РУП «Белпочта» (продавец, место нахождения: г. Минск, ул. Воронянского, 5, к. 3, тел. 017 272-53-97)

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ГРУЗОВОГО ФУРГОНА PEUGEOT PARTNER PGP 79, 2010 года выпуска, цвет – голубой, грузоподъемность – 2 160 кг, масса без нагрузки – 1 370 кг, идентификационный № Y39179000A0075020, VF3GAWJ5BAK513565, свидетельство о государственной регистрации – МАА 2399716, инв. № мин-19700, регистрационный знак АК 1525-7. Объект расположен по адресу: г. Минск, ул. Стебенева, 10Б.
Начальная цена с НДС (20 %) – 2 607,02 бел. руб.
Задаток 10 % от начальной цены – 260,702 бел. руб.
Начальная цена снижена на 50 %.
Информация о торгах опубликована на сайтах: gki.gov.by, rlt.by. Аукцион состоится 27.10.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 25.10.2022 до 17.00 по указанному адресу в каб. 320.
Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, 136-31-11.
Тел. для осмотра: 272-53-97, (8029) 680-12-86.

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29
Предмет аукциона:	
Лот № 1 – офис (административное помещение) общей площадью 457,5 кв. м, инв. номер 200/D-193560, по адресу: г. Витебск, ул. Ленина, 22 – 8	
Начальная цена с НДС 20 % – 968 400,00 бел. руб.	
Лот № 2 – офис (административное помещение) общей площадью 301,4 кв. м, инв. номер 200/D-193561, по адресу: г. Витебск, ул. Ленина, 22 – 9	
Начальная цена с НДС 20 % – 667 200,00 бел. руб.	
Лот № 3 – офис (административное помещение) общей площадью 544,3 кв. м, инв. номер 200/D-193565, по адресу: г. Витебск, ул. Ленина, 22 – 13	
Начальная цена с НДС 20 % – 1 125 600,00 бел. руб.	
Условия аукциона по лотам №№ 1–3: при проведении предмета аукциона, победитель аукциона или единственный участник аукциона заключает с Продавцом договор купли-продажи имущества, относящегося к предмету аукциона (перечень размещен на сайте организатора торгов www.cpo.by) на сумму: по лоту № 1 – 2 829,85 бел. руб. с НДС 20 %, по лоту № 2 – 2 459,70 бел. руб. с НДС 20 %, по лоту № 3 – 1 294,42 бел. руб. с НДС 20 %.	
Обременение по лотам №№ 1–3: аренда. Подробная информация у Продава.	
Обременение по лотам №№ 1–3: ограничения (обременения) прав на недвижимое имущество, установленные в связи с присвоением ему статуса памятника историко-культурного наследия.	
Новый собственник материальной историко-культурной ценности обязан в течение тридцати календарных дней со дня приобретения права собственности подписать охранный обязательство. Невыполнение этого требования является основанием для признания сделки недействительной	
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BY60BY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».	
Срок заключения договора купли-продажи: не позднее 10 рабочих дней после проведения аукциона.	
Срок оплаты: не позднее 10 рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи.	
Передача предмета аукциона осуществляется не позднее 5 рабочих дней после полной оплаты покупателем стоимости предмета аукциона	

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорены в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Победителю аукциона (единственному участнику аукциона) обратителю за государственной регистрацией перехода прав на недвижимое имущество после передачи ему имущества в установленном порядке.

Расходы, связанные с организацией и проведением торгов, заключением (удостоверением) договора купли-продажи, в том числе оплатой государственной пошлины, государственной регистрацией договора и перехода права собственности на недвижимое имущество, а также с удостоверением сделки, включая оплату государственной пошлины, несет победитель аукциона (единственный участник аукциона), заключивший договор купли-продажи

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	16.11.2022 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Дата и время окончания приема документов	14.11.2022 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Контактные данные	Тел.: +375 17 280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ»
ОБЪЕВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGLBY

Продавец: Калининское райо (УНП 400061917), 247710, Жумовская обл., г. Калининичи, ул. Ломоносова, 19, 1-й этаж ликвидатора ОАО «Журов Ко», тел. +375 (29) 690-00-10.

Повторные публичные торги в электронной форме будут проведены: 26 октября 2022 г. 09.00–17.00 на электронной торговой площадке BELTORGLBY.

Предмет торгов –
Капитальное строительство с инв. № 333/С-75122, Гомельская обл., г. Калининичи, ул. Революционная, 10А, площадь 487,4 кв. м, распределительные склады, на земельном участке с кадастровым № 322350100002004334, право постоянного пользования, площадь 0,918 га, машина холодильная моноблочная POLAIR 2004 г. в. (2 ед.), машина холодильная моноблочная BGM 330S север (1 ед.), асфальтобетонное покрытие.
Начальная цена предмета торгов – 58 730,00 бел. руб. без НДС.
Тел. для ознакомления +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в указанный срок с 13.10.2022 г. 09.00 по 25.10.2022 г. 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGLBY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY39BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказать от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победителю торгов (претенденту на покупку) обязан в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, аукционный сбор. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – 10 календарных дней со дня проведения торгов. Извещение о раее проведенных торгах было опубликовано в газете «Республика» от 26.08.2022 г.

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703	
Продавец	УП «НАЦИОНАЛЬНЫЕ СПОРТИВНЫЕ ЛОТЕРЕИ», 220005, г. Минск, пр-т Независимости, 49, пом. 25	
Предмет аукциона		
Наименование (назначение)	Начальная цена (с НДС 20 %), руб.	
Шаг аукциона, руб.		
ИЗОЛИРОВАННОЕ ПОМЕЩЕНИЕ № 3 (Помещение, не относящееся к жилищному фонду), инв. № 100/D-64345, общ. пл. 96,2 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Васнецова, 60-60	195 000,00	9 750,00
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/счт BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк Белгэс» (BYN), БИК BELBY2X. Получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки». УНП 191 021 390.		
Срок внесения задатка по 24.10.2022 г.		
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона		
Срок оплаты предмета аукциона: 10 (десять) календарных дней с момента заключения договора купли-продажи		
Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов (конкурсов) по продаже отдельных объектов, находящихся в государственной собственности, утвержденном постановлением Совета Министров РБ от 12 июля 2013 г. № 609 (далее – Положение)		
Извещение о проведении торгов опубликовано на сайте Аукционы ЕРИ (https://au.pca.by/) 10.10.2022. Подробная информация о проведении аукциона размещена на сайте cpo.by		
Дата и время проведения аукциона: 25.10.2022 в 13.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки».		
Дата и время окончания приема документов: 24.10.2022 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Контактные телефоны: +375 (17) 280-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by		

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА
Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3»
10 ноября 2022 года в 11.00 проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества

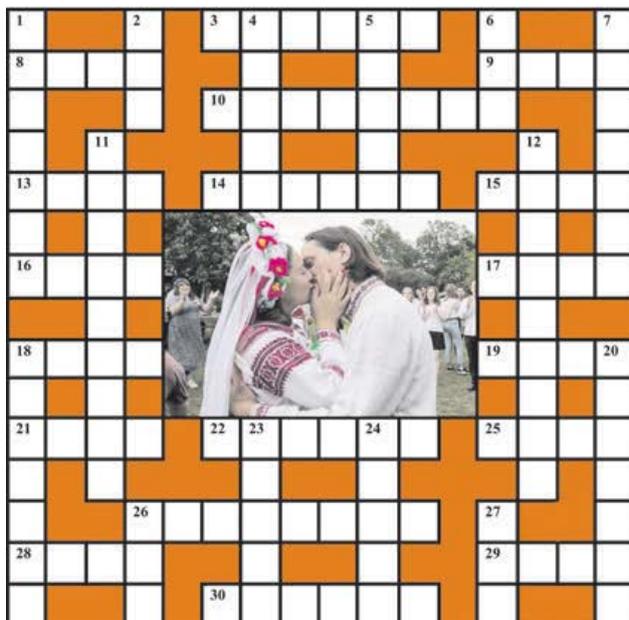
№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Стоимость с учетом снижения на 10 %, без НДС	Сумма задатка, бел. руб.
Лот 1	Автомобиль GAZ-5201, тип ТС – грузовой специальный цистерна, номер кузова (vin) 0906663, цвет – голубой, год выпуска – 1986, инвентарный № 2101	4410,00	441,00
Лот 2	Автомобиль ЗИЛ-431412, тип ТС – грузовой специальный цистерна, номер кузова (vin) XT2431412R3392697, цвет – белый, год выпуска – 1994, инвентарный № 2039	5670,00	567,0
Лот 3	Автомобиль MAZ 5337, тип ТС – грузовой специальный, машина дорожная комбинированная, номер кузова (vin) Y3M533700Y0037868, цвет – белый, год выпуска – 2000, инвентарный № 1967	9000,00	900,00
Лот 4	Трактор-бульдозер Б 10М, заводской номер машины – 40920, год выпуска – 2008, инвентарный номер 4090	27 180,00	2718,00
Лот 5	Каток «Амкорд» 6223А, заводской (серийный, идентификационный) номер – 0506003, год выпуска – 2006, инвентарный номер 4030	18 360,00	1836,00
Лот 6	Автогрейдер ГС-14.02, заводской номер – 070090, год выпуска – 2007, инвентарный номер 1415	58 140,00	5814,0

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактный телефон ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 802227012424.
  2. Дата, время и место проведения аукциона: 10 ноября 2022 года в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.
  3. Местонахождение имущества: г. Могилев, Славгородский проезд, 17.
  4. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).
  5. Участник аукциона за 3 рабочих дня до проведения аукциона должен подать заявление на участие в аукционе, подписать с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС.
- Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB3012192410119330000, код BPSBBY2X в ОАО «Сбер Банк», УНП 700049067.
6. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: 21.10.2022 г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: 03.11.2022 г., время: 17.00.
  7. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
  8. Сроки подписания договора купли-продажи: договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и представления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.
  9. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола.
  10. Ссылка на ранее опубликованное извещение о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» – в газете «Звезда» 09.07.2022, а также на сайте ОАО «ДСТ № 3».

ВЯСЕЛЬНЫЯ НАПЕВЫ

Прысвячаецца восеньскім беларускім вяселлям

Па гарызанталі: 3. «... і маладая, // Жывіце сто летак!». З верша Я. Купалы «Маладым на вяселлі». 8. «Ой, дзеўкі, бяда: // За каго я выйшла! // Ні каровы, ні каня — // ... чупрына пышна». Прыпеўка. 9. «А ў нашага свата // На падпорах ... // Вакол хаты зелле, // А ў хаце вяселле». Прыпеўка. 10. Хуткі танец. 13. Цвёрды мінерал. 14. Маленькія дзеці (разм.). 15. Балотная птушка; кнігаўка. 16. Пра смелага, гордага чалавека (перан.). 17. Беларуская багіня, апякунка шлюбав. 18. Нашто ... калі ў сямі лад (прык.). 19. Эмблема горада, дзяржавы. 21. «Якую ж ты сабе, Ванечка, Ганначку выбраў? // ... як крукі, язык, як у сукі». З прыпеўкі. 22. ... ці выглядзіны. Перадвясельны звычай, у якім выяўляліся здольнасці нявесты і яе фізічныя даныя. 25. Ласкавы зварот да каго-небудзь (разм., устар.). 26. «Няхай спявае сэрца маладое, // Хоць за акном ... асенняя». З верша Дзмі. Пятровіча «Яшчэ адзін дзянёчак дагарэў». 28. Нават ... ласкавае слова — што дзень ясны (прык.). 29. Пашкадаваў ... кабылу, хвост ды грыву пакінуў (прым.). 30. «Залатое вяселле — ... лебядзінай вернасці». І. Швелеў.

Па вертыкалі: 1. Лішняя ... — дурата (прык.). 2. З мільм ... і ў будане (прык.). 4. Паведамленне. 5. Невымерная прастора. 6. Тое, што і юшка. 7. Свату альбо ... , альбо кульбяка (прык.). 11. «А ... // Усё не целіцца, // Так наш Юрачка // Усё не жэніцца». З прыпеўкі. 12. «Як ... , маладая, // Хоць ты малой на абразы». З верша Я. Мальца «Васковае вяселле». 18. Вясельны абрадавы пірог. 20. «Я надзею плацце белая, // Паіду ў ім пад вянец // Сохну, звяну, як ... ,

// І гульбе маёй канец». Прыпеўка. 23. «Спявайце, ... , музыкі, грайце, // За маладых выпівайце да дна». З песні «Вяселле» (сл. А. Бадака, муз. Ул. Сарокіна). 24. Рака на Віцебшчы-

не, прыток Зах. Дзвіны. 26. Чаго не ясі, таго ў ... не нясі (прык.). 27. Першая жанчына.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ
 Па гарызанталі: 3. Маладая, 8. Купала, 9. Танец, 10. Хуткі танец, 13. Цвёрды мінерал, 14. Маленькія дзеці, 15. Балотная птушка, 16. Пра смелага, гордага чалавека, 17. Беларуская багіня, апякунка шлюбав, 18. Нашто, 19. Эмблема горада, дзяржавы, 21. Якую ж ты сабе, Ванечка, Ганначку выбраў, 22. Ці выглядзіны, 25. Ласкавы зварот да каго-небудзь, 26. Няхай спявае сэрца маладое, 28. Нават, 29. Пашкадаваў, 30. Залатое вяселле.
 Па вертыкалі: 1. Лішняя, 2. З мільм, 4. Паведамленне, 5. Невымерная прастора, 6. Тое, што і юшка, 7. Свату альбо кульбяка, 11. А, 12. Як, 18. Вясельны абрадавы пірог, 20. Я надзею плацце белая, 23. Спявайце, 24. Рака на Віцебшчыне, 26. Чаго не ясі, таго ў не нясі, 27. Першая жанчына.

СЁННЯ

Месяц
Поўня 9 кастрычніка.
Месяц у сузор'і Цяльца.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.32	18.20	10.48
Віцебск	7.23	18.08	10.45
Магілёў	7.22	18.10	10.48
Гомель	7.16	18.08	10.52
Гродна	7.46	18.35	10.49
Брэст	7.45	18.38	10.53

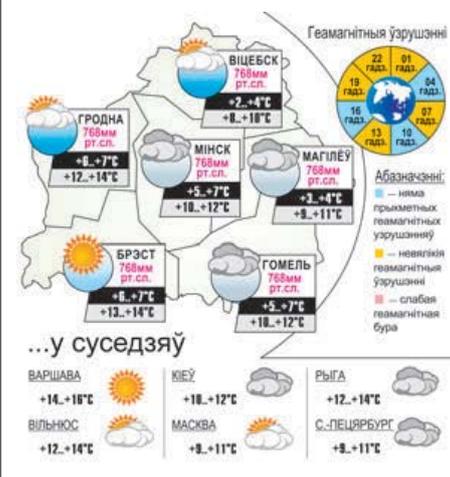
Імяніны

Пр. Івана.
К. Вітольда, Серафіма, Яўстаха.

Фота Надзеі НІКАЛАЕВАЙ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Лакальныя дажджы — зло. Заб'ягаеш у аўтобус, выходзіш праз тры прыпынкі ў мокрай куртцы з парасонам на сонечную вуліцу, і ўсе глядзяць на цябе так, быццам ты толькі што вярнуўся з балот Амазонкі.

Кот Васька падабраўся да каўбасы на падазрона адлегласць.

Граблі — інструмент самаразвіцця.

1С — вядомая бухгалтарская праграма! 2С — праграма для вядзення двайнай бухгалтэрыі!

Ты нічога не ведаеш пра сапраўдны страх, пакуль не захрасла ў сукенцы ў прымерачнай.

Даты Падзеі Людзі

12 КАСТРЫЧНІКА

1862 год — нарадзіўся Фёдар Фёдаравіч Яўстаф'еў, беларускі вынаходнік. З 1903 года працаваў у Гомельскім чыгуначным дэпо. Вынайшаў лятальны апарат вертыкальнага ўзлёту — гелікоптар (макет экспанаваны на Екаццярынаслаўскай прамысловай выставе ў 1909 г.), дамкрат для ўздому вагонаў, іскраўлоўнік на паравозах, эстакады для падачы вугалю на паравозы і іншае. З 1922 года займаўся распрацоўкай праекта вінтаплана (верталёта) для перавозкі пасажыраў.

1865 год — нарадзіўся Міхал Васілевіч Анцаў, беларускі кампазітар, харавы дырыжор, педагог. З 1896 года жыў у Віцебску, выкладаў спевы ў розных навуцальных установах, рэдагаваў газету «Вітэбскіе губернскае ведомости». Адзін з арганізатараў і педагогаў народнай кансерваторыі, кіраўнік Дзяржаўнага хору. Аўтар хароў і песень на вершы беларускіх паэтаў; апрацовак беларускіх народных песень («А ў полі вярба», «Кума мая, кумачка»). Напісаў шэраг падручнікаў і метадычных работ, у тым ліку даведачны слоўнік нотнай тэрміналогіі.

1905 год — нарадзіўся Канстанцін Іосіфавіч Хмялеўскі, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў Мінскага антыфашысцкага падполля ў Вялікую Айчынную вайну. У час акупацыі Мінска з верасня 1941 года ўдзельнічаў у арганізацыі падполля, разам з М. К. Каржанеўскім кіраваў падпольнай групай у Кастрычніцкім раёне, накіроўваў дзейнасць маладзёжна-камавольскіх груп. З 1942 года — сакратар падпольнай Кастрычніцкага райкама КП(б)Б, з чэрвеня — член Мінскага гаркама КП(б)Б, начальнік аддзела па арганізацыі дыверсій, удзельнічаў у распаўсюджванні падпольнай газеты «Звязда» і лістовак. У кастрычніку 1942 года арыштаваны і пасля катаванняў расстраляны. Яго імя названа вуліца ў Мінску.

1350 год — нарадзіўся Дзмітрый Данской, вялікі князь Маскоўскі і Уладзімірскі, унук Івана Каліты.

Адным з першых рускіх князёў узначаліў барацьбу супраць мангола-татараў і ўшчэнт разбіў іх войска на рацэ Вожа (1378) і ў Кулікоўскай бітве (1380), што паклала пачатак вызваленню Русі ад татара-мангольскага прыгнёту. За гэтую бітву быў празваны Данскім. З боку беларускіх зямель у бітве ўдзельнічалі Андрэй Полацкі, Дзмітрый Альгердавіч, Бабрак Валынскі і іншыя военачальнікі са сваімі дружынамі. Руская праваслаўная царква прылічыла князя Дзмітрыя Данскага да ліку святых.

1901 год — Тэадор Рузвельт афіцыйна прысвоіў рэзідэнцыі прэзідэнта ЗША назву Белы дом.

1929 год — нарадзіўся Ралан Быкаў, выдатны савецкі акцёр, рэжысёр тэатра і кіно, сцэнарыст, педагог, народны артыст СССР.

1931 год — адкрыццё і асвячэнне статуі Збавіцеля на вяршыні ўзгорка Каркаваду, якая лічыцца сімвалам Рыа-дэ-Жанейра і ўсёй Бразіліі.

1960 год — на 15-й асамблеі ААН меў месца кур'ёзны інцыдэнт з Мікітам Хрушчовым і яго чаравікам. У той дзень ішло абмеркаванне «венгерскага пытання», і Хрушчоў разам з іншымі членамі савецкай дэлегацыі ўсяляк спрабаваў яго сарваць. Па сведчаннях сучаснікаў Хрушчова Анастаса Мікаяна і Віктара Сухадрэва (асабістага перакладчыка Хрушчова, які прысутнічаў на тым пасяджэнні), адбывалася тое наступным чынам: падчас выступлення дакладчыка Хрушчоў зняў чаравік і пачаў з'яваць доўга яго разладнаць і трэсці, падняўшы на ўзроўні галавы, а таксама некалькі разоў злёгка стукнуў ім па стале, як бы спрабуючы выбіць каменчык, які нібыта туды закаціўся. Гэтымі дзеяннямі Хрушчоў дэманстравваў, што даклад яму нецікавы. Па сведчаннях генерала М. У. Ціткова, Хрушчоў ужо пасля, будучы не ва ўладзе, расказаў яму, «што гэта быў эмацыянальны зрыў».

ГРЫБАЕДАЎ:
«Злыя языкі страшней за пісталет».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (г.п.факс); адрэзаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМНЫЯ РЭКЛАМНЫЯ ТЭЛ'ФАКС: 311 17 27, ф-мэйл: reklama@zviazda.by

Афіцыйны друкавецкі матэрыял і іншы адрэзаў за пабор і дэкларацыя факт; Іх мераванні не з'яўляюцца супадзеннем з мераваннем рэдакцыі. Рэдакцыя не адказвае за змест рэкламных і іншых рэкламных матэрыялаў.

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: **info@zviazda.by**

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прайздрыццельстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 2582.

11 кастрычніка 2022 года.